

אתנא

בשבע 1200 | ג' בתמוז תשפ"ו, 18.06.26

"כל

ההישגים בעזה ובלבנון נעשו על אפם וחמתם של הגנרלים"

מתי איימו ראשי מערכת הביטחון על הממשלה בהפיכה צבאית, ומה המחיר ששילמו אזרחי ישראל על המרד רביהשנים של אותם בכירים? ארז תדמור מגלה בספרו החדש כיצד עובד המנגנון הנסתר שמונע מישראל לנצח

יוסף ארנפלד

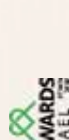
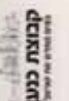
צילום: שמר אליפיר

נראה בוועידה השנתית להתחדשות עירונית

21-22 ביוני 2026, מלון אוריינט ירושלים

אתם לחזית הערים

הוועידה השנתית
להתחדשות עירונית
מרכז הבנייה הישראלי

סרקו
להרשמה

*9395

דור הממשיכים

צריכים רק להיכנס!

דור המייסדים

בנו לבד את הבית...

עכשיו זה הזמן שלכם להצטרף לקהילה של הדור הבא!

היישוב האייקוני קדומים גדל וצומח ויש לכם הזדמנות להצטרף לקהילה של פעם בדור. הצטרפו לשכונה החדשה ותייהנו מכל מה שיש לקדומים להציע: גני ילדים מעולים, בתי ספר איכותיים, תנועות נוער, מרכזים מסחריים, בריכת שחיה, קונסרבטוריום ועוד.
הצעירה בקדומים - הקהילה של הדור הבא.

במרחק 25 דק'
מכפר סבא

יישוב ותיק
ומבוסס

פארק ירוק
ומרחבים פתוחים

הטבה
לזמן מוגבל

דירות 4-6 חדרים במחיר צעיר
1,590,000 ₪
החל מ-

לפרטים והרשמה
073-705-4333

צ.פ.
בונים מכל הלב

האקדמית חמד

חוסן, אמונה, חינוך.

קריית חינוך שדות נגב

מחשב נייד מתנה

לנרשמים לתואר ראשון

ותעודת הוראה

בכפוף לתקנון

50% הנחה

על דמי הרישום!

לנרשמים ביום הפתוח

24.6

ט' בתמוז

יום רביעי | 19:00-15:00

יום פתוח באקדמית חמד

תואר שני M.Ed.

שנה

תואר ראשון B.Ed.

יומיים בשבוע בקמפוס
אפשרות למסלול מקוצר

תואר שני ותעודת הוראה

שנתיים

הסבת אקדמאים

שנה אחת

בחלק מהתוכניות

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רום
תוכנית מצוינות

לימודים
היברידיים

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.
בכפוף לתקנון משרד הביטחון

www.hemdat.ac.il

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

למידע והרשמה חייגו *5280

מחזירים את הקול הימני למילואימניקים כי אנחנו הרוב

תודה לכל המשתתפים בכנס הייסוד של פורום המילואימניקים בליכוד

במעמד: השר חיים כץ, יו"ר השלטון המקומי חיים ביבס, יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית יעקב חגואל, מנכ"ל הליכוד דוד שרן, ראשי הערים אלון דוידי ושמעון סוסן, השרה עידית סילמן, הח"כים אביחי בוארון, קטי שטרית, אושר שקלים, צגה מלקו, ומעל 100 משרתי מילואים.

עו"ד שלמה לרנר,
יו"ר פורום המילואימניקים בליכוד

שלמה לרנר

בווטסאפ

קבוצה שקטה <<

באתר האינטרנט

www.miluaniklikud.co.il

הצטרפו
אלינו:

את כבר לא צריכה אף אחד שיפגע בך, את עושה את זה בעצמך

למה אנחנו ממהרים לאמץ כל ביקורת שמוטחת בנו? שיחה על הדפוס ההרסני של נטישה עצמית, עזיבת הקורבנות וההסכמה להיות ראויה לאהבה גם כשאת לא מושלמת.

"המדד לערך עצמי נבחן בדיוק כשאת לא במיטבך. כשטעית, כשנכשלת, כשלא בחרו בך או כשאכזבת, מה קורה לך ברגעים האלה? את נשארת או נוטשת את עצמך?"

"כנראה נוטשת."

"ובמילים אחרות, את נכנסת למצב של קורבנות, עניתי."

"קורבנות?" שאלה.

"כן. יכול להיות שבאמת פגעו בך, אבל קורבנות הוא הרגע שבו הכאב עובר לגור בתוכך ואת ממשיכה לעשות לעצמך את מה שכבר עשו לך."

"ואיך יוצאים מזה?" שאלה.

"ריבונות. כשיואב מבקר אותך, את לא מצטרפת להתקפה לא עליו ולא על עצמך."

"ואז מה אני עושה?"

"את שומעת ובודקת. אם הוא צודק אז הוא צודק, ואם הוא טועה, אז הוא טועה."

"זה נשמע הרבה פחות דרמטי מהמריבות שלנו," צחקה.

"אבל איך אני לא נוטשת את עצמי? איך אני עושה את זה?"

"את לומדת להגיד לעצמך דברים חדשים, כמו: טעיתי ואני עדיין ראויה, פגעתי ואני עדיין ראויה, לא בחרו בי ואני עדיין ראויה."

"זה קשה לי. כל החיים ניסיתי להצדיק ולזכות באהבה במקום," דמעה זלגה על לחיה.

"גם יואב מנסה להרוויח את הזכות הזו להיות אהוב. כשהוא מתגונן, כועס או נפגע, הוא בסך הכול רוצה שיראו אותו, וגם את רוצה שיראו אותך. כל אחד עסוק כל כך בכאב של עצמו, שהוא לא רואה את הכאב של האחר," הסברתי.

"ריבונות היא לא לבחור מי צודק, אלא לזכור שבחדר נמצאים שני בני אדם פגיעים."

"זה הסוף של המלחמה?" שאלה בחיוך.

"זה הסוף של המלחמה בעצמך."

"אז מה את לוקחת מהפגישה היום?" שאלתי.

"שבפעם הבאה שיואב יאכזב אותי, לא אנטוש את עצמי, יש לי בית בתוכי כל הזמן, חבל שרק עכשיו הבנתי את זה."

"כי יש דברים שצריכים זמן ובשלות... התחלת את הדרך שלך חזרה לבית הפנימי שלך."

כל הפרטים שוונו למען שמירת הפרטיות

"זה נשמע נורא, מאיפה זה בכלל מגיע?" היא התחילה לדמוע.

"אני רוצה לשאול אותך משהו אחר: כשיואב אמר שקשה לדבר איתך, מה הכי כאב?"

"שהוא לא רואה כמה אני משתדלת, שלא מבינים אותי, שאני לבד."

"זה הכאב האמיתי; רוב האנשים חושבים שהפצע הוא מה שנאמר להם, אבל הרבה פעמים הפצע העמוק הוא שנשארו לבד בתוך מה שנאמר לנו. לבד עם העלבון, הבושה והפחד. התגובה שלך היא לא לביקורת, אלא היא מתוך הילדה שפגשה בדירות הרבה שנים. "באמת בילדות שלי לא ממש היה מקום לטעויות, ההורים שלי רצו כל כך שאני אצליח, ובאמת הייתי טובה, שתמיד כיוונו אותי להיות מושלמת." ענתה.

"ומה קורה כשאת לא מושלמת?"

"אני מרגישה אכזבה עצומה מעצמי, מתרחקת, בועטת, נוטשת. ממש סוג של עונש."

"נועה, כמה שנים את כבר עושה את זה?" שאלתי.

"יותר מדי זמן. אני מפחדת שאני אהיה אדישה ופשוט אוותר."

"אז בעצם יש לך שתי אפשרויות בראש - או להלקות את עצמך או לוותר לעצמך?"

"בדיוק." ענתה.

"ומה אם יש אפשרות שלישית?" שאלתי.

"איזו?" שאלה.

"להסכים לראות את המציאות. לראות שפגעת, לראות שטעית, לבקש סליחה. בלי לאפשר לעצמך להפוך את זה למעין הוכחה שאת לא ראויה."

"כל החיים חשבתי שערך עצמי זה פשוט להרגיש טוב עם עצמי. אז מה זה בעצם ערך עצמי?" שאלה.

"אני כבר לא יודעת מה לעשות עם עצמי." נועה נכנסה לחדר והתיישבה מולי, נראית מותשת וחסרת שינה.

"מה קרה?" שאלתי.

"אתמול רבתי עם יואב. הוא אמר משהו קטן, ואני כבר יום שלם לא מצליחה להירגע."

"מה הוא אמר?"

"שאני אישה נוראית. שבזמן האחרון קשה לדבר איתי ואני מגיעה לכל שיחה דרוכה ולחוצה."

"הוא אמר שאת אישה נוראית?" שאלתי.

"לא בדיוק במילים האלה, אבל לזה הוא התכוון." ענתה לי.

"מה קרה אחר כך?"

"התחלתי להתווכח איתו ולהסביר, להוכיח לו שהוא בכלל לא מבין אותי, והתחלתי לבכות ולכעוס ובסוף כעסתי בעיקר על עצמי ואני חושבת שאולי הוא צודק."

"אולי באמת קשה לדבר איתך לפעמים?" אמרתי.

"וואו. ממש תודה על התמיכה," ענתה בציניות.

"ואם זה נכון, מה זה אומר? שאת לא ראויה לאהבה? שאת אשה רעה? שמהו בך מקולקל?" שאלתי.

"לא." ענתה.

"אבל לשם הלכת."

"נועה, אם היית שוכחת לאסוף את אחת הילדות מבית הספר, מה היית אומרת לעצמך?" שאלתי.

"שאני אמא גרועה."

"ואם חברה לא הייתה חוזרת אלייך?"

"שכנראה היא לא באמת רוצה אותי."

"וכשיואב כועס עלייך?"

"שנמאס לו ממני."

"את מצליחה לזהות את הדפוס?" שאלתי.

"אני תמיד מגיעה למסקנה שמהו בי לא בסדר," אמרה.

"כשמישהו מבקר אותך, את מצטרפת לביקורת. כשמישהו דוחה אותך, את מצטרפת לדחייה. כשאת טועה, את מצטרפת להאשמה."

"ואז?" שאלה.

"ואז כבר לא צריך אף אחד שיפגע בך. את עושה את זה בעצמך."

ניתן לעקוב אחר הטורים בערוץ הוואטסאפ של חנה דיין

כנס מנהיגי חינוך בחמ"ד לשנת תשפ"ז בסימן עולים קומה חינוך בונה עם

מנהל החינוך הדתי מתכבד להזמין את מנהלי בתי הספר, מחנכים, מפקחים, גננות, בעלי תפקידים ומורים בחינוך הממלכתי דתי,

**לכנס השנתי בסימן:
עולים קומה חינוך בונה עם**

ט"ז בתמוז תשפ"ז (1.7) • 8:30-16:00 • בנייני האומה, ירושלים

במעמד

יו"ר מועצת חמ"ד
הרב פרופ' יהודה ברנדס

מנכ"ל משרד החינוך
מר מאיר שמעוני

ראש מנהל החמ"ד
הרב יוני סמואל

הרב הראשי לישראל
הרב קלמן מאיר בר

שר החינוך
מר יואב קיש

13:30-14:45
מיצג אור קולי ייחודי בסימן
עולים קומה- חינוך בונה עם

12:30-13:30
תפילת מנחה
וארוחת צהריים

9:30-12:30
מושב א
תחומי דעת

14:45-16:00 מושב ב' ביתחומי לבחירה

ידידי
השכחת -
שיבה, געגוע
וזיכרון בדרכי
הפיוט והניגון
התועדות מוזיקלית
של האחים יגל,
עודד ואוריה הרוש

"ממשבר לצמיחה" - מופע
מוסיקלי ושיח בהשתתפות
רחל גולדברג והדס הרשקוביץ
"ממשבר לצמיחה" -
מופע מוסיקלי ושיח בהשתתפות
רחל גולדברג, אלמנתו של הרב אבי
גולדברג הי"ד והדס הרשקוביץ,
אלמנתו של יוסי הרשקוביץ הי"ד
// לנשים בלבד

"סוף הדרך"
הצגה של תיאטרון
אספקלריא ושיח
עם הרב חגי לובר
הצגה בנושא:
בין גבולות לאהבה-
חינוך מתבגרים
בדור של אתגרים,
שיח עם חגי לובר.

"נפשי שמתני" - לדמותו
של הרב חנן פורת זצ"ל
בהנחיית הרב חן חלמיש
מספרים על דמותו ותורתו
של הרב חנן פורת זצ"ל,
דמות החמ"ד לשנת תשפ"ז,
בהשתתפות: תלמידיו ויועציו:
הרב חן חלמיש, ישראל זעירא
וחיים פאלק.

מנהיגות,
שבר ותקווה
במלחמה
הקרנת הסרט
"הבן יקיר לי" ושיח
משותף עם הבמאי
נעם דמסקי והרב
תמיר גרנות, ראש
ישיבת אורות שאול.

16:00 חלוקת שי

ברוכים הבאים

להרשמה נא לסרוק <<

קבוצת בשבע ובמה כהלכה מציגים:

רוח.
אחדות.
תקווה!

**לחברי
מועדון
מגיע יותר**

כרטיסים במחיר מיוחד
לחברי מועדון
בהצדעה
ביחד בשבילך
שווה

שנאור קרסט.

**אורח מיוחד
שלומי
שבת**

**אמן אורח
אלון אהל**

אברהם פריד

בריכת הסולטן ירושלים

שלישי < מ"ו בתמוז < 30.6

ניהול מוסיקלי: יובל סטופל

כרטיסים באתר 'בשבע אונליין' BE7.CO.IL

קרן קימת לישראל

אשכולות
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

נותרו
מקומות
אחרונים!

מסע בי כוכבים

תצפיות כוכבים למשפחות ברחבי הארץ
האירועים יתקיימו עם מדריכי אשכולות וקרן קימת לישראל

21.6, ו' תמוז ★ 9.7, כ"ד תמוז
12.7, כ"ו תמוז ★ 14.7, כ"ט תמוז
בין השעות: 19:00-22:00

9.8, כ"ו אב ★ 11.8, כ"ח אב ★ 13.8, ל' אב ★ 16.8, ג' אלול ★ 18.8, ה' אלול
(ההרשמה לאירועי חודש אוגוסט תפתח ב-15.7)

גוש עציון:

משואות יצחק הישנה
מסו"ל חברון

בקעת הירדן:

אנדרטת הבקעה
מסו"ל בקעת הירדן

מרכז:

מצפה הראה
מסו"ל בשביל

יער הכח, יער בולגה
מסו"ל הרי גופנא

הרי ירושלים:

רכס שיירון
מסו"ל שער הירוק

הר איתן
מדריכי אשכולות

דרום:

ואדי שחמון
מסו"ל אל ארצי

יער המלאכה
מסו"ל מדרשת

אגם ירוחם
מסו"ל ביחד ירוחם

אשכול בני נצרים
מדרשת נצרים

יער יתיר
מסו"ל סוסיא

יער להב
מסו"ל בית מוריה

צפון:

חניון דליות רמת הגולן
מסו"ל מדרשת הגולן

יער ביריה
מסו"ל אורות הגליל

מצפה הילה
מסו"ל מורשת הגליל

הר ברקן גלבוע
מסו"ל מעיינות גלבוע

מצפה הר תורען
מסו"ל גליל

יער חוף כחל
מסו"ל בשביל

לפרטים נוספים:
08-6630030

עלות למשתתף: 10 ₪

ההשתתפות בהרשמה מראש באתר אשכולות www.eshkolot-il.com

מועצה לשימור
אתרי מורשת בישראל

משרד המורשת

ראשונים

פרויקט תיעוד ותיקי ומייסדי ההתיישבות

דניאלה וייס

ממקימות גרעין מערב השומרון וגרעין אלון מורה. כיהנה כמזכ"לית תנועת 'גוש אמונים' וכראשת מועצת קדומים. לאחר תוכנית ההתנתקות, הקימה עם הרב לוינגר את תנועת 'נחלה' ועומדת בראשה עד היום.

תסייר, תכיר את ההרים והשבילים, את כיוון הרוח, איפה מגדלים חיטה או רועים צאן, את הריחות, עונות השנה וכד', ורק אז "יבוא וישב". אז תראה שפתאום נוצר קשר אהבה, כמו בין בני זוג, בינך לבין הגבעה או הגיא ותגיד - כאן אני רוצה להיות כל חיי. אז כבר תמצא איך לפרוץ את הדרך ואיך למשוך אנשים וכך מתהווה יישוב חדש...

רגע בלתי נשכח. באחת העליות לאלון מורה ראיתי אנשים נדחקים לאוטובוסים ולא מוותרים. לא היה צריך לשדל ולשכנע, היה ברור שבאים. שם הבנתי שהתנועה תפסה את העם. חנן פורת שאל אותי: לכמה זמן באתי? וענית - לתמיד!! התכוונתי לכל מילה.

במה את גאה? יום אחד שירה בתי אומרת לאמנון: "אבא, אנחנו הולכים להקים יישוב חדש". בעלי מסתכל עליי ואומר: "נו, אמא שטפה לך את המוח..." ויעלי בכורתי עונה: "אבא, שירה עושה לך מה שאתה עשית לאמא שלך ומה שהורים שלך עשו להורים שלהם. עכשיו הבת שלך ממשיכה בדרך". כך הוקמה גבעת הראל, שהתפתחה ליישוב פורח. בהתחלה דאגתי - איך נבטיח את ההמשך? התאמצתי מאוד ואני גאה בדור ההמשך. הנני שלי, נתן, בכתה ד' מנורה, אמר למורה שלו: "סבתא רבה שלי היא א"י". אין לי פסגה גבוהה מזו.

קדומים. גם היום, כשאני מגיעה הביתה ויוצאת מהמכונית, אני מרגישה מייד את הריח המיוחד של קדומים. ריח נעורים ורעננות. אני אוהבת את המקום שאני חיה בו.

“את האזעקה במלחמת יום כיפור שמעתי כצלצול פעמון. באותו רגע, נהייתה לי בהירות ונשבעתי שלא אהיה אותו אדם ומעתה אמסור עצמי לעם ישראל”

מה הביא אותך להתיישבות? גדלתי בבית של ציונות וגאווה לאומית. בבית הספר הייתה אווירה של ראשית והתלהבות מהמדינה, וגם לתנועת בני עקיבא היה חלק משמעותי בעיצוב חיי. את האזעקה במלחמת יום כיפור שמעתי כצלצול פעמון. באותו רגע, נהייתה לי בהירות ונשבעתי שלא אהיה אותו אדם ומעתה אמסור עצמי לעם ישראל.

מפגש מכונן. מרים לוינגר הייתה מורתי. במסירותה וביכולתה לשים את העניינים האישיים בצד כשהרוח מעל הכל. למדתי ממנה שהדרך להבין מהלכים ולהציב חזון היא ללמוד מחלוצי הציונות. ממנה לקחתי את המסר שאלה הם חיינו, ויש להתגבר, להתחזק ולהמשיך, גם עם מחירים כואבים שבדרך.

תנאים לא תנאים. במחנה קדום יישמתי את האמירה "חסר גלגל? אני גלגל". בישלנו ל-200 איש והתעקשתי על ניקיון מופתי במטבח, כדי שההתנחלות תשמש דוגמה בכל מובן. בלילות נשכבתי על המיטה המתקפלת עם מגפיים של רפתנים ולא עלה בדעתי להתקלח, כמו חיילים ברפיח. הייתי גם המורה של הילדים הראשונים בגרעין. פעם הגיעה הגננת בדמעות שאין מבנה מתאים לילדי הגן, אז הפכנו את הקרואן שלנו לגן ילדים למשך שנה.

איך מקימים יישוב חדש? תמיד הנחתה אותי הקריאה לאברהם "שא נא עיניך וראה..." "קום התהלך בארץ..." -

לצפייה בקטעים מתוך הראיונות

סירקו את ה-QR.

לצפייה בכל הסרטונים כנסו

לאתר המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל:

[/https://shimur.org/settlement-documentation](https://shimur.org/settlement-documentation)

ראשונים - פרויקט תיעוד ותיקי ומייסדי ההתיישבות נעשה על ידי משרד המורשת

והמועצה לשימור אתרי מורשת בישראל מתוך רצון לתעד את פרקי הקמת ההתיישבות בחבלי המולדת השונים ולשמר את סיפורי הראשונים לדורות הבאים. התיעוד נערך בבקעה, ביהודה שומרון ובנימין, בגולן ובגליל.

כתיבה: הדר קלאר וולף | בימוי והפקת הפרויקט - מורדי קרשנר ונעם דמסקי

שביעיסטית!
המסע שלך מתחיל כאן

מסע ארץ

**יוצאים
לדרך!**

נותרו מקומות
בודדים

**רוצה להכיר מקרוב
את עולם ההדרכה של אשכולות?**

זו ההזדמנות שלך לטעום מהקסם
רגע לפני המיונים - בואי להתחבר מקרוב

זמן איכות,
חיבור לארץ
ומפגש חברות

קומזיץ
ותצפית כוכבים
תחת כיפת השמיים

סדנאות
ושיחות מעוררות
השראה

מסלולי טיול
עוצרי נשימה

22-24.6 | לינה באנ"א מעין חרוד

מחיר מסובסד 360 ₪ בלבד (במקום 1,000 ₪)

לפרטים גפן: 058-4311444

להרשמה באתר אשכולות: www.eshkolot-il.com

מספר
המקומות
מוגבל

הרב ליאור אנגלמן
liorangelman@gmail.com

המערב הכנוע

כל הציוצים הטיפשיים, איומי הסרק והמשפטים המשעשעים של טראמפ נגמרו השבוע בכניעה מחפירה, רגע לפני הנוקאאוט – למה זה היה צפוי, ואיך דווקא מכאן ישראל יכולה להמשיך ולצמוח

עייפות החומר

איזה שיעור קיבלנו השבוע, כל באי בית הכנסת. כבר שנים אנחנו אומרים בתפילה "אל תבטחו בנדיבים, בבן אדם שאין לו תשועה", אבל מיהרנו בשנה האחרונה להוסיף כוכבית לתפילה ולחשוב: "חוץ מטרמפ", הוא הרי נדיב שהוכיח את עצמו. כל כך האמנו בכוכבית הזאת, עד שהיו מקרבנו כאלה שאפילו רצו להציע לטרמפ להטיל סנקציות על אנשי משפט מן העבר השני. אז הנה, זה טפח לנו על הפנים באופן הכי לא צפוי, ואולי הכי צפוי כשמדובר בטיפוס בלתי צפוי כמו טראמפ, וקיבלנו על הראש הסכם כניעה מדהים, שבו אמריקה גוררת את ישראל להיכנע לאויב שכבר היה על הרצפה, רגע לפני הנוקאאוט. כל הציוצים המטופשים, איומי הסרק להחריב את איראן והמשפטים המשעשעים על "תודה על תשומת ליבכם לדבר זה" נגמרו בלא כלום, בלי הפסקת פרויקט הטילים, בלי הכרעת הפרוקס, בלי ניצחון על חיזבאללה, וכולם כבר מבינים שבלי הוצאת הגרעין מאיראן. כל הפייק ניוז האיראני התגלו כנכונים. נשארנו עם מצרי הורמוז שהיו פתוחים ממילא לפני המלחמה ושיקום הכלכלה האיראנית כפי שלא העזו האיראנים בעצמם לחלוט. אסון טראמפ.

זה לא סיפור של אישים, זה סיפור של תפיסות עולם ואמונה דתית. המערב השבע, הנוצרי, שהשיל מעליו כבר לפני אלפיים שנה תביעות רוחניות מן האדם בדמותן של מצוות, מבקש לעצמו שקט. באין רוח אין סבלנות, והאושר חייב לבוא כאן ועכשיו בדמות מחיר נמוך לחבית נפט ומונדיאל מוצלח. מעבר לזה אין כלום.

המערב לא ימסור את נפשו גם למען ערכיו שלו. הרי איך התחיל כל הסיפור הזה? המונים באיראן ביקשו לעצמם חופש. נשים ביקשו שלא יכריחו אותן לכסות את ראשן, סטודנטים צעירים ביקשו חירות מחוקי האסלאם השיעי, והמוני אחרים רצו חופש לבחור ולא להיות מנוהלים על ידי דיקטטורה ששוב ושוב מעלה את מתנגדיה לגרדום. הם כולם יצאו לקרב בשם ערכי המערב, אבל אירופה הריקה מתוכן הפנתה להם עורף, ונשיא אמריקאי שהיה בעל מצפן מוסרי ראוי לשמו אמר להם לא להישבר, "העזרה בדרך". העזרה בינתיים איבדה את הדרך, והמצפן טבע במצרי הורמוז. המערב הכנוע לא יילחם למען מי שרוצה חופש כמו שלו. הוא אגואיסט וקצר רוח, ובתוך תוכו יודע שהמהגרים האסלאמיים ששוטפים את רחובותיו יהיו בעלי הבית בשלב כזה או אחר.

מול העייפות המערבית מתייצב האסלאם הנחוש, מלא ברוח אידיאליסטית. זו רוח רעה מאוד. היא מבקשת להשמיד להרוג ולאבד, קודם כול את מדינת ישראל היהודית ואחר כך את מה שיישאר מאירופה העייפה, אבל איך שלא נהפוך את זה, מנשבת בה רוח של אמונה בערכים שלה. הרוח הזאת מעניקה לה סבלנות, אורך רוח ויכולת עמידה. תחשבו על זה, איראן איבדה את המנהיג העליון שלה, כמעט את כל ההנהגה המדינית והצבאית, המטבע שלה שווה כקליפת השום, והיא שורדת. לא רק שורדת, היא יוצאת חזקה בהרבה. הרוח שלה ניצחה (את ארצות הברית, לא אותנו), הרוח הרעה ניצחה את העייפות הריקה. לעולם תנצח הרוח את החומר.

האלטרנטיבה

הבשורה הטובה היא שאנחנו כנראה היחידים שיכולים לתת פייט בסיפור הזה. אנחנו מרגישים הרי בתוכנו את שתי הרוחות הללו מנשבות, רוח המערב השבעה ותאבת החופש

**אולי עשה לנו ה' חסד והכין אותנו
עכשיו לבאות - הדמוקרטים
בארצות הברית לא מחבבים אותנו,
האיש הכי ציוני באמריקה חותם
עכשיו ברית כניעה לשטן, ובאמת
יש לו זכויות רבות מהתקופה
האחרונה, אבל תש כוחו. אולי אין
ברירה אלא לתכנן צעד אחר צעד
עצמאות כלכלית וביטחונית**

והזכויות ולעומתה משב הרוח הדתי, הרוחני, שמוכן גם לחובות. לעיתים נראה ששני הכוחות הללו עוינים זה את זה, אבל בעומק דווקא החיבור ביניהם הוא הסיפור היהודי. אנחנו תורת חיים. תורה של שליחות וחובות ונכונות אפילו למסירות נפש שמכירה בקדושת החיים ושגשוגם. תורה שהניחה במרכזה את היציאה מעבדות לחירות ומחושך לאור. יש לנו את אורך הרוח הרוחני שמאפיין את עם הנצח, ולכן לא נשברנו במלחמה הזאת על אף ימי מילואים לא נגמרים ומחירים כבדים, ויש לנו את ההכרה בערך החירות ויופיים של החיים. יש בנו את ההרמוניה של המערב והמזרח וזה בסופו של דבר יהיה שובר השוויון.

נכות של אהבה

שוחחתי פעם בענייני זוגיות עם אדם שגדול ממני בשלושים שנה. הוא אמר לי שאשתו מכינה לו בכל ערב ליד המיטה בגדים ליום שלמחרת. לא עכשיו כי הוא מבוגר, כך היה מאז ומעולם, מיום שהתחתנו. היא כמובן גם מבשלת לו, אפילו חביתה הוא לא מכין בעצמו. אמרתי לו שאני לא יכול לתת עצות למי שגדול ממני, אבל אולי כדאי לצאת קצת מהחיבוק הזה, כי אי אפשר להיות תלוי כך במישהו אחר. זו בטח אהבה גדולה מאוד, אבל זו גם תלות בלתי נסבלת. הוא נכה של אהבה. הוא תלוי בה, הוא לא בן חורין. אני מניח שכך היה עד יומו האחרון, כי אחד הדברים הכי קשים בעולם הוא היציאה מכלוב של זהב וויתור על דב שמחבק באהבה. המלחמה הארוכה הזאת הייתה במובנים רבים מלחמת שחרור, שחרור מכל מיני תפיסות עקומות שכבלו את ידינו מלהושיע את עצמנו וששילמנו בגללן מחיר של טבח נוראי. אולי עוד מלחמת שחרור בפתחנו - שחרור מהחיבוק האמריקאי. אולי עשה לנו ה' חסד והכין אותנו עכשיו לבאות - הדמוקרטים בארצות הברית לא מחבבים אותנו, האיש הכי ציוני באמריקה חותם עכשיו ברית כניעה לשטן, ובאמת יש לו זכויות רבות מהתקופה האחרונה, אבל תש כוחו. אולי אין ברירה אלא לתכנן צעד אחר צעד עצמאות כלכלית וביטחונית. יהיה לזה מחיר באיכות החיים, אבל נקבל חירות חיים.

התקווה

מה מעורר תקווה עכשיו? התמונה הגדולה. תראו מה קרה כאן, תראו מה עשינו לחמאס, לסוריה, לחיזבאללה ולאיראן. תראו איזו גבורה מצאנו בעצמנו. אף הסכם לא ייקח את זה, ולמדנו על בשרנו דבר או שניים. ותקווה שבתקווה? איך אומר השיר: אין פחד ואין שום דאגה, הקדוש ברוך הוא מנהל ת'הצגה. זה גדול על טראמפ, זה גדול על כולנו, יש במאי שמיימי ואיש לא יכול על התוכניות שלו. אנא תשומת ליבנו לדבר זה.

בא לי

זה ילדותי, אני יודע, אבל בא לי ששר החוץ יזמן את שגריר ארצות הברית לשיחת נזיפה ויאמר לו: ככה לא מדברים אל ראש ממשלת ישראל. זה לא ביבי, זה נציג העם היהודי, ולא ניתן לאף נשיא אמריקאי לקלל אותו. בא לי שילחש לו באוזן בסוף הפגישה: תגיד לו שאם הוא נחלש, אנחנו עם הנצח, נשמח לעזור. תודה לחתני, עומר בן חמו, סמנכ"ל 'המילואימניקים דור הניצחון', שהשתתף בחשיבה על הטור. ●

FLYCARD ✈️ יש רק אחד

FLYCARD
By אלאל* ELAL

מעכשיו פליי קארד של אל על עם ישראלכרט

הכרטיס היחיד שנותן טיסות, הטבות,
שדרוגים והנחות בלעדיות באל על
ומכובד באופן מלא בארץ ובעולם.

עוברים עכשיו:

***2665**

הנפקת הכרטיס וגובה מסגרת האשראי נתונים לשיקול דעתה הבלעדי של ישראלכרט בע"מ ו/או פרימיום אקספרס בע"מ ו/או ישראלכרט מימון בע"מ ו/או הבנק. אי-עמידה בפירעון האשראי עלולה לגרום ריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל. בכפוף למסמכי ההצטרפות, לתקנון FLY CARD ישראלכרט המפורסם באתר החברה ולתנאי תקנון הנוסע המתמיד של אל על המפורסם באתר אל על.

יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

תפוס ת'ספר היהודי

Yair Jacobi
@YairJacobi

איטלקי, דני וישראלי נכנסים
לפאב וצופים במונדיאל.
האיטלקי והדני מתחילים
לבכות. שואל הברמן את
האיטלקי: "למה אתה
בוכה?" עונה לו האיטלקי:
"כי הנבחרת שלי לא
במונדיאל". שואל הברמן את
הדני: "למה אתה בוכה?"
עונה הדני: "גם שלי לא
במונדיאל". "אם ככה",
שואל הברמן את הישראלי,
"מה אתה כזה מבסוט?"
עונה הישראלי: "אני מסתנן
מסנגל"

לא נעים להגיד, אבל אם
נתניהו היה מנצח בבחירות
כמו שהוא מנצח במלחמות
הוא כבר מזמן היה בבית

יצאנו בזול שלא עלינו
למונדיאל, תחשבו כמה היו
שונאים אותנו בעולם אם
הם היו רואים איך אנחנו
משחקים כדורגל

- מה יהיה באמת?
- בשביל זה תצטרך לקרוא את הספר אדוני, ספילרים
לא בבית ספרנו.
- אני אשורוד בלי לדעת.
- אגב לשרוד, מה דעתך על 'עליסה בארץ הפרעות'?
- ה' ישמור!
- זה בדיוק הקאצ' פרייז של עליסה!
- אבל זה נשמע נורא עצוב הספר הזה, אתה בטוח שזה
לילדים?
- אויש איזו אי הבנה, מצטער אדוני לא הבהרתי את
עצמי. הפרעות בספר הן הפרעות שעליסה מחוללת.
היא נערת גבעות שהשתלטה על חווה מזרחית למכמש
המקראית. מאוד מוטל בספק מה שהיא עושה שם.
- נשמע כמו הוצאת שם רע.
- זה מדע בדיוני אדוני, אין באמת יהודים כאלה.
- תודה לאיל.
- מה לגבי 'אי"ה פלוטו'?
- מה זה 'אי"ה פלוטו'?
- זה כמו הספר הרגיל, מחפשים את פלוטו.
- ומוצאים?
- אי"ה.
- שמישהו יציל אותי.
- 'דוקטור ג'קיל ומיסטר הי"ד'.
- מה קרה למיסטר?
- הוא הסתובב ליד הגבעה של עליסה ולא בא לה טוב
בעין. אל תשאל.
- לא שואל.
- 'תפילין בכל מיני צבעים'!
- לא, די.
- זה ספר על תפילין בכל הצבעים שאפשר לעשות
איתם תפילין.
- שזה צבע אחד.
- כן, אדוני מדובר בספר קצר. "מי מונח כל יום ומיוצר
מעור? חלמתי על תפילין בצבע שחור".
- טוב שלא נולדת משנולדת.
- ועכשיו שנולדתי, טוב שנולדתי!
- אפשר להתווכח על זה.
- עכשיו כמה מהירים אדוני?
- נו.
- 'הביצה שהתחפשה ביום טוב'.
- צפוי.
- 'אבא ארך אפיים'?
- לא מכיר את המקור.
- 'חורבן הבית של יעלי'.
- לא מעוניין.
- 'איפה אפי'?
- רגע, זה גם השם של הספר המקורי.
- כן, זה כמעט אותו דבר, רק שאצלנו לא מוצאים את
אפי.
- למה?
- הוא גם הסתובב ליד הגבעה של עליסה.
- ה' ישמור.
- זה הקאצ' פרייז שלה!
- טוב, עכשיו אני יכול ללכת?
- אי"ה. ●

- שלום.
- שלום ושבוע הספר שמח אדוני!
- אוי לא, לא אתם שוב.
- כן, אנחנו שוב! הוצאת 'כתר מלוכה' שהופכת כותרים
מוכרים לספרות תורנית עכשווית! איך אפשר לעזור?
- אי אפשר. תתרחק ממני.
- לאדוני יש צו הרחקה מבית משפט?
- לא.
- אז אדוני לא יכול לאיים, עכשיו בוא תשמע על
הספרים שלנו.
- לא לא, אני לא רוצה לשמוע מכם כלום.
- חבל שאתה בא ככה עם דעה קדומה וגאווה. אגב, זה
מזכיר לי ספר מעולה.
- 'גאווה ודעה קדומה'?
- לא, 'הארי פוטר והאסיר מאזקבאן', לכולם שם הייתה
דעה קדומה על סיריוס בלק.
- אני הולך.
- אתה לא הולך, אתה תשמע אילו ספרים אנחנו
מוכרים השנה לצרכן הדתי.
- אבל למה אתם לא יכולים פשוט לכתוב ספרות
מקור? למה הכול חייב לרכוב על משהו שכבר קיים?
- כי לכתוב זה ביטול תורה כמוכן.
- ולגנוב מאחרים זה גזל.
- גזל גוי.
- אלוקים אדירים.
- אגב, זה מזכיר לי ספר ילדים מצוין שיש לנו להציע.
- תן לי לנחש.
- נו.
- 'אליעזר והגזל'.
- איך ידעת אדוני?
- כי אני מכיר אתכם. זה בטח סיפור על סבא אליעזר
שמנסה לגזול גזר מהאדמה.
- אדוני אל תהיה מצחיק, כבר החלפנו את המילה גזר
בגזל אז אין צורך להתעקש על הקטע של הגזר בסיפור.
- אז הוא לא גונב גזר?
- לא, הוא גונב ארטישוק.
- אתה עושה לי בכוונה.
- לא לא, זה הספר, מה נעשה. עכשיו בוא תשמע מה
עוד יש לנו להציע לילד התורני.
- נו.
- 'החז"ל הרעב'.
- אוי לא.
- זה על חכמינו זיכרונם לברכה שהיו רעבים לדברי
תורה ובסוף מילאו כרסם ש"ס ופוסקים.
- והם הופכים לפרפר בסוף?
- לא, החידושים שלהם הופכים לפרפראות לתורה.
- זה הכי פחות גרוע שלך עד עכשיו.
- הופה! מחמאות אדוני, אנחנו על הגל. תרצה לשמוע
על עוד ספר ילדים?
- לא.
- אז הנה בבקשה, 'מסביב לעולם בשמונים יום
ארבע עשרה שעות ושלושה חלקים'. זה על מולד לבנה
שמתעכב.
- איזה סיוט.
- סיוט זו לא מילה אדוני, מה יהא על פסח בזמנו?

החברה לפיתוח
מטה בנימין

בנימין
לא נא לא לקבל
בקהילה

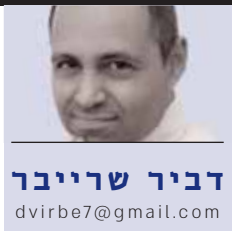

חולבים קיץ בבנימין

אירועים

הופעות

וחוויות
לכל המשפחה

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

חריגה משגרה

הם התחילו את כיתה ז' עם קורונה ומסיימים י"ב במלחמה עם איראן. גדל פה דור שלא יודע מה זה לשבת וללמוד, ויש לו הרבה מה ללמד אותנו

לפורים, ובבוקר שבת זכור נפתח מבצע שאגת הארי או יבבת הסנאי או משהו, קשה לדעת אחרי שטראמפ חירב הכול. בכל אופן משרד החינוך שוב שלח אותם הביתה, ההכתרה בוטלה, הישיבה נסגרה, או כמו שקוראים לזה אצלנו - שגרה.

אז השמיניסט שלנו אמר יאללה, לפחות ננצל את הזמן לחפש ישיבה לשנה הבאה. הוא ועוד חבר סגרו עם אחראי שבו"שים שיבואו למחרת להתרשם מהישיבה, ועוד באותו לילה אחראי השבו"שים התקשר לעדכן ששיעור ד' וה' גויסו מעכשיו לעכשיו, החבר'ה של שיעור ב' ממילא בדרכם לבקו"ם ושיעור ג' כבר מזמן בצבא, אז אין באמת טעם להגיע.

אחרי פסח הם חזרו ללימודים, אם אפשר לקרוא לזה ככה. ביום של הבגרות האחרונה איראן תקפה כי תקפנו את חיובאללה שתקף אותנו כי תקפנו את איראן שתקפה אותנו, אז הבגרות בוטלה. כלומר נדחתה להיום, אלא אם לא יקרה משהו חריג. זאת אומרת היא תיערך אם לא יקרה כלום, שזה חריג.

בשבת האחרונה הם עשו שבת פרידה מהישיבה, למרות שלאור מה שעבר עליהם בשש השנים האחרונות היו צריכים לקרוא לזה שבת היכרות. ביום שני השבוע נערכה במפתיע מסיבת סיום, ואני אומר במפתיע כי זה מה שתוכנן מראש. מי היה יכול לחזות ששום דבר לא יפריע למסיבה לצאת לפועל?

הילד הזה, הנער, הבחור הבנוי לתלפיות, הוא הבן שלי. והוא שיין לדור מופלא. גם הדור הזה מתעניין בסדרות אמריקניות ובאליפויות ההיסטוריות של הניקס, בדיוק כמו הדור שלי. בעצם אנחנו התעניינו במייקל ג'ורדן, הניקס היו סתם לוזרים. בזמן האחרון הם מתחילים לדבר על פוליטיקה, בבחירות הקרובות רובם הגדול כבר יהיו בני 18 ויצביעו, אולי גם יכריעו, לפי המספרים הם שווים שני מנדטים. מתישהו אחר כך הם ילבשו מדים ויצטרפו רשמית לחבורה האיכותית, אך לא מספיק גדולה, של גיבורי העל ששמים הכול בצד ומתייצבים כדי להילחם על זכותנו לחיות כאן, ובלי טובות מטרמפ. זה דור לא שגרתי של עם לא שגרתי, שבכל פעם שהוא מחפש קצת שגרה המציאות משדרת לו שעוד לא הגיע הזמן. ואז הדור הזה מתייצב ואומר: הנני, שלחני. שתיים שלוש, שגר.

יש לנו הרבה מה ללמוד ממה שהם למדו בשש שנים ללא לימודים.

העולם שואף לתיקו

חמש הערות לשבוע הראשון של המונדיאל:

- אוסטרליה ניצחה את טורקיה 2-0. קטע, זו הפעם הראשונה שהאוסטרלים לא מורידים את הראש מול מוסלמים שרוצים להביס אותם.
- אבל ברזיל בקושי הוציאה תיקו ממרוקו, קטאר סחטה תיקו משווייץ, בלגיה ניצלה בקושי מהפסד למצרים, אורוגוואי לא הצליחה לנצח את ערב הסעודית. מצד אחד, זה קצת מסמל את הקושי של העולם להתמודד עם ההתקפות של אתם יודעים מי. מצד שני, ניימאר לא שיחק. מצד שלישי, בזכות זה ברזיל הצליחה לסיים בתיקו.
- ארצות הברית ניצחה (את פרגוואי), איראן הייתה פעמיים בפייגור מול ניו זילנד ובסוף השיגה תיקו שמשאיר אותה חזק בתמונה. ואנחנו? היינו במוקדמות, אבל את החלק החשוב אנחנו שוב רואים מהבית. כדורגל הוא לא רק ספורט, לפעמים הוא פשוט שיקוף של המציאות.
- לשוער של יפן קוראים ציון, על שם הר ציון בירושלים. יפה שההורים שלו קראו לו ככה, אבל עם כל הכבוד - ציון סוּזוקי זה לא שם של שחקן כדורגל, זה שם של מוסך מורשה.
- בסך הכול עד כה הרמה במונדיאל לא משהו. הקצב איטי, השחקנים שומרים על הרגליים, רוב הבעיטות חלשות ומגיעות היישר לידיים של השוער. כן, כמו שטראמפ משחק לידיים של האיראנים. ●

כמה אפשר ללמוד בזום עם מורה שבקושי יודעת לתפעל אותו? אילוסטרציה

בשבת האחרונה הם עשו שבת פרידה מהישיבה, למרות שלאור מה שעבר עליהם בשש השנים האחרונות היו צריכים לקרוא לזה שבת היכרות. ביום שני השבוע נערכה במפתיע מסיבת סיום, ואני אומר במפתיע כי זה מה שתוכנן מראש. מי היה יכול לחזות ששום דבר לא יפריע למסיבה לצאת לפועל?

כשהוא היה בכיתה ו' החלו להתפשט שמועות מוזרות על נגיף מסתורי שהסינים מפיצים בעולם באמצעות אלי אקספרס. כשמערכת החינוך הושבתה בניסיון להשביט גם את התפשטות המחלה הוא שמח על החופשה הבלתי צפויה מלימודים, אבל כשהסגר איים על ההכנות למסיבת הסיום זה כבר היה פחות שמח. וחוג' מזה, בסופו של דבר בן אדם צריך שגרה, על אחת כמה וכמה אם הוא ילד. כמה אפשר להיות סגור בבית עם אחים גדולים שמנשלים אותך מהמחשב ועם הורים חמורי סבר (או שאולי לא, קשה לראות הבעות פנים מאחורי המסכה של הקורונה) שדורשים ממך להיכנס לזום עם מורה שלא יודעת לתפעל אותו?

אחר כך הסגר הומתק למאסר על תנאי והוא חזר ללימודים, אבל אז אחד הילדים בכיתה נדבק וכל הכיתה נשלחה לבידוד. בנפרד, לא כולם ביחד. חשבתי שלסגור ילד לבדו בחדר במושך עשרה ימים, כשמדי פעם מכניסים לו קצת אוכל מתחת לדלת, זו מציאות שעברה מהעולם עוד ימי הביניים. מי היה מאמין שזה יכול להתרחש גם בעולם המוטרף של ימינו.

בכיתה ז' הוא התחיל ללמוד בחטיבת הביניים של הישיבה התיכונית. טוב, לא בדיוק ללמוד, יותר להעביר את הזמן בגוגל-מיט, המכונה ככה בגלל שהוא ממיט חורבן על המורים שלא מוצאים בו את הידיים ואת הרגליים אפילו יותר מאשר בזום. אבל משרד החינוך התעקש, אז בכל בוקר הוא היה פוקח חצי עין, לוחץ על הקישור ומחכה שמורה שהוא מעולם לא פגש יצליח לחבר לכיתה הווירטואלית את כל החברים שהוא בקושי הספיק להכיר.

באותה שנה האוכלוסייה חוסנה, הקורונה חוסלה (בערך), והוא החל בהתרגשות ללמוד את פרשת הבר-מצווה שלו. שבוע וחצי לפני האירוע פרצו מהומות 'שומר החומות', המדינה בערה, חמאס הכניס אותנו למקלטים בפעם המי יודע כמה. שוב הוא מצא את עצמו בחדר סגור עם חמורי הסבר המכונים לעיתים הורים, שוב התחילו החישובים המסובכים של משרד הבריאות שמרשה 20 אנשים בחלל סגור ו-50 במרחב פתוח, בעוד פיקוד העורף מתיר 10 בחוג ו-50 בתוך מבנה. אם במקרה הוא לא הוצת עדיין על ידי המון ערבי משולהב. האם במצב כזה הבר-מצווה תיערך ברוב עם וקלאסה, או עם המשפחה הגרעינית בבאסה? בסוף, ממש ברגע האחרון, חמאס נרגע ופיקוד העורף התרצה. המשפחה והחברים הורשו להגיע, והוא קרא את הפרשה וגם עלה לתורה ברוב עם והדרת מלך. במניין חצרות כמוכן.

בכיתה ח' הקורונה עוד ביקרה אצלם בישיבה מדי פעם וגם השר מתן כהנא (פעמיים), עד היום לא ברור מה יותר טראומטי. גם בני גנץ הגיע פעם, התלמידים הוזהרו להתנהג יפה וסוללת מאבטחים עמדה מולם בהיכון למקרה שמישהו יצייץ, למרות שאף אחד לא העלה על דעתו להפריע. בכיתה ט' התחלפה הממשלה, ופתאום התברר שזה דווקא סבבה לצור על שרים ולצרוח עליהם עם מגאפונים. תלוי כמוכן מי השר ומי הצר.

אבל בישיבה התנהלה באותו זמן שגרת לימודים פורייח, שרק דבר אחד קטן העיב עליה: התלמידים התקשו להבין את הקונספט המוזר הזה של לקום בבוקר, להגיע לישיבה, ויום שלם לעשות את הדבר המוזר הזה, נו, איך קוראים לו... אה, כן, ללמוד. הם פשוט לא הצליחו להבין איך מתנהלים בלי בידודים, בלי סגרים, ובלי להגיד בגוגל-מיט "בוקר טוב המורה, אני פה" ולחזור לישון עד הצהריים כדי לא להפריע למהלכו התקין של השיעור.

אבל זה היה בכיתה ט'. קצת אחרי שהם התחילו את כיתה י' פרצה המלחמה. מאז ועד סוף השנה המורים גויסו, התלמידים התנדבו ויכולות הלימוד התנדפו. השנה של כיתה י"א הייתה עוד מאותו הדבר, בכיתה י"ב המורים אמרו חלאס, חייבים לתת פוש כדי שהם יעברו את הבגרויות איכשהו.

"את מה?" שאלו התלמידים, שעוד בכיתה ז' התבגרו בטרם עת. "נסביר לכם אחרי המבחנים", אמרו המורים הלחוצים והתחילו לדבר על מכינות וישיבות גבוהות. אבל אז היו בגרויות חורף, אחר כך הכנות

חוגגים את חודש הספר קנו ב-200 ₪ שלמו רק 150 ₪!

*המבצע חל בכפולות, עד גובה קנייה של 1,000 ₪.

חג בפניני הלכה

*
הכרך עוסק בהלכות ציצית, תפילין, מזוזה, ספר
תורה, כבוד ספרי קודש, סת"ם, גניזה, בית הכנסת
וקריאת התורה.

*
הנושאים מובאים בשפה גמישה ועכשווית,
ומלאים במקורות שמעניקים ללומדים
ביטחון הלכתי.

*
הספר מבאר את ההלכות מהיסודות
ועד להלכה למעשה, תוך התייחסות למנהגי
ספרדים ואשכנזים כאחד.

מכון הר ברכה תורה שבונה חיים

*למעט ספרי לימוד בהיסטוריה לבתי ספר

www.shop.yhb.org.il | sefer@yhb.org.il | 02-9709588

נשיא המדינה יצחק הרצוג ורעייתו, שרת המשימות הלאומיות ח"כ אורית סטרוק ומנכ"ל רשות השירות הלאומי-אזורי ראובן פינסקי, עם מצטייני ומצטיינות הנשיא תשפ"ו
צילום: אסי אפרתי

אות של נתינה: כך נראית הצטיינות בשירות הלאומי

הן פועלות הרחק מאור הזרקורים, בשקט ובצניעות, ומסרבות לייחס לעצמן את רגעי ההצלחה - אך תרומתן המצטברת לחברה בימים אלו אינה ניתנת למדידה. רחל מעיין פטשניק משילת וטליה אלטשולר מירושלים, נבחרו לקבל את אות ההצטיינות של השירות הלאומי-אזורי לשנת תשפ"ו - והן בין עשרות מצטיינות ומצטיינים שנבחרו השנה בזכות עשייה יוצאת דופן, התמדה יומיומית ותרומה משמעותית לחברה הישראלית. הצצה לחיי הבנות שמדינת ישראל מצדיעה להן

בין שתי זירות פעילות. בשעות הבוקר היא משובצת בכיתה קבועה בבית הספר לחינוך מיוחד 'אילנות', שם היא סועדת ומלווה את התלמידים בכל פן אפשרי - טיפולי, חינוכי ותקשורתי, לצד הובלת אירועים וימי שיא להעלאת המורל. "התפקיד שלי בכיתה, מעבר לעזרה הפיזית והתקשורתית, הוא בעצם בכל תחום ובכל מיני דברים שלנו נראים רגילים

עמותת 'עמידב'. דרך העשייה של שתיהן אפשר לראות איך שירות שקט ויומיומי מצליח לגעת בדיוק במקומות שבהם החברה זקוקה לו ביותר - ומדוע הן נבחרו לקבל את אות ההצטיינות.

"הלב שלי התפוצץ"

רחל מעיין פטשניק משלבת בשנה האחרונה

האנשים שפגשו בדרך. שניים מן הסיפורים האלה הם סיפוריהן של רחל מעיין פטשניק מהיישוב שילת וטליה אלטשולר מירושלים, שתי בנות שירות בשנתן השנייה. רחל מעיין מלווה ילדים בבית ספר לחינוך מיוחד ומשפחות שנפגעו מטרור מטעם עמותת 'שלומית', וטליה פועלת בירוחם עם קשישות בודדות וילדים בחינוך המיוחד מטעם

ות מצטייני הנשיא לשירות הלאומי אזורי מוענק מדי שנה לבנות ובני שירות שבלטו בעשייה יוצאת דופן, בהתמדה יומיומית ובתרומה משמעותית לחברה ולמדינה. מאחורי רשימת המצטיינות והמצטיינים מסתתרים סיפורים של אחריות, רגישות ומסירות - סיפורים שמספרים לא רק על מי שקיבלו את האות, אלא גם על

וקלים והתלמידים שלי זקוקים בהם לעזרה ותיווך", היא מסבירה. "בנוסף לכך, התפקיד של בת השירות אצלנו הוא גם לעשות כל מיני ימי שיא כאלה, שוברי שגרה, ובאמת להכניס שמחה. זה קצת מעבר לאשת צוות, אולי גם כי התלמידים מרגישים שאנחנו יותר קרובים אליהם בגיל, אז הם יכולים יותר לסמוך עלינו ולשתף אותנו".

העבודה הסיזיפית והיומיומית הניבה רגעי שיא שנחרטו עמוק בנפשה, במיוחד עם תלמיד אחד שאינו מדבר באופן רגיל. "זה תלמיד שאנחנו עובדים איתו הרבה על הגייה, הוא מדבר באמצעות צלילים והברות בודדות בסיסיות מאוד", מתארת רחל מעיין. "בתחילת השנה שעברה הוא ידע חמש מילים בסך הכול. היום, אחרי הרבה הרבה עבודה, הוא יודע יותר מ־30 מילים שבאמצעותן הוא מתקשר". אחת המילים הראשונות שעבדו עליהן יחד הייתה שמה שלה. "הייתי יושבת איתו ואומרת לו 'תגיד רחל מעיין, תגיד רחל מעיין', והייתי חוזרת על זה כל יום. יום אחד אני רואה שהוא מנסה להגיד את השם שלי, ואני שומעת 'ענן' - שזה הניסיון שלו להגיד מעיין. הלב שלי התפוצץ. הרגשתי גאווה, הרגשתי מסוגלות, הרגשתי המון המון שמחה וגאווה".

אך גם ברגע הזה היא לא מבקשת את הקרדיט לעצמה: "חלילה לשנייה לייחס את ההצלחה שלו אליי, כי זו עבודה קשה שלו. ברור שעזרתי והייתי חלק בתהליך, והזכות הייתה שלי לעבור את התהליך הזה איתו".

בית הספר 'אילנות' הפתיע אותה כבר מהיום הראשון. "התאהבתי במקום, בתלמידים, בצוות המקצועי והחם, ובעיקר באווירה השמחה שיש במקום שלכאורה מצופה ממנו להיות עצוב", היא אומרת. "מה שהפתיע אותי הכי הרבה זה שאין שם אפילו טיפה של רחמים ועצבות - נטו שמחה, המון אהבה. אנשי הצוות הם פשוט אנשים טובים משורש נשמתם, אנשים של טוב וחסד. זה משהו שלא ציפיתי לו, לכל האנשים הטובים שעטפו אותי בשנתיים האלה". גם בימים שבהם אין התקדמות נראית לעין, היא מוצאת את הכוחות להמשיך: "צריך פשוט ליכור שזה קורה ושזה ככה, וכל אחד יש לו את הדרך שלו ואת הזמן שלו. כשמרגישים קצת ייאוש, אני פשוט מסתכלת על איפה הם היום לעומת איפה שהיו בתחילת השנתיים האחרונות - ולראות את כל ההתקדמות הזאת ולדעת שיש לי חלק בזה, זה הכי מחזק".

מעניקות את הזמן

לצד השירות התובעני בבית הספר, רחל מעיין בחרה מיוזמתה שלא לחזור לביתה בשעות אחר הצהריים אלא להצטרף לתקני הצהריים של עמותת 'משפחה אחת', המלווה משפחות שכולות שנפגעו מטרור. ההחלטה הזאת נבטה בליבה בסוף השנה שעברה, מתוך הבנה שהמציאות הביטחונית דורשת מעורבות אקטיבית. "בסוף השנה שעברה הרגשתי שכבר נכנסתי לשגרה השוטפת, ושיש לצערנו מציאות של מלחמה שקשה להתעלם ממנה", היא אומרת. "בתור בת שירות בתקופה היסטורית כזאת שיש לה זמן אחר הצהריים, הדבר הראוי לעשות איתו הוא להעניק אותו לאנשים שנתנו את היקר להם מכול".

ציר הזמן שלה בעמותה נע עם כרוניקת הכאב הישראלית: בתחילת השנה ליוותה משפחה שבה האב נפצע, ועכשיו היא נמצאת אצל משפחה שכולה. בין פעם לשלוש פעמים בשבוע היא מגיעה לבית, עוזרת עם הילדים ובמה שצריך כדי להעניק לאם מעט מנוחה. "זו פשוט זכות. למדתי מהם מה זה חיים במובן הכי בסיסי שיש - לא בצורה מפוצצת, אלא נטו ממקום של פשטות ויומיומיות, ולהמשיך עם הפנים קדימה. המשפחה הזאת פשוט מעוררת השראה, אין לי מילה אחרת לזה".

כשקיבלה את ההודעה על בחירתה למצטיינת,

טליה אלטשולר

תגובתה הראשונית הייתה מבוכה. "בעיקר המון מבוכה וחוסר הבנה והרבה מאוד הלם", היא מודה. "יש כל כך הרבה בני ובנות שירות מדהימים, אנשי חסד שנותנים את הלב, וזה מוזר להיות במקום הזה. בכנות, זה עדיין מאוד מביך אותי". מהשנתיים הללו היא לוקחת צידה לדרך: "את האהבה והשמחה שקיבלתי מהתלמידים, ואת תעצומות הנפש של המשפחות והתלמידים - כי הם בסופו של דבר כולם אנשים שפשוט עובדים קשה בשביל להמשיך לחיות את השגרה שלהם בצורה הכי פשוטה שיש".

יום הולדת בפעם הראשונה

במרחק שעות נסיעה משם, בעירה הדרומית ירוחם, פועלת טליה אלטשולר במסגרת פרויקט 'והדרת' של עמותת 'עמינדב'. טליה, שהעבירה את שנת השירות הראשונה שלה בכפר השיקומי 'עדי נגב' ומגיעה לירוחם כבר עם עיניים פקוחות לאוכלוסיות שהחברה נוטה לפעמים לשכוח, לקחה על עצמה משימה יוצאת דופן: ללוות עשר קשישות בודדות ברחבי העיר - מספר גבוה בהרבה מהתקן המקובל בפרויקט.

לצד הפעילות הזאת, יומיים בשבוע היא מגיעה גם לבית ספר חדש לחינוך מיוחד שנפתח השנה בירוחם - מסגרת שלא הייתה קיימת עד כה בעיר, ושעד פתיחתה ילדים מהאזור שנוקקו למענה כזה נאלצו לנסוע למסגרות רחוקות. "זה באמת ממש כיף ומיוחד להיות חלק ממשהו חדש וכל כך חשוב", היא אומרת. בבית הספר היא מלווה

רחל מעיין פטשניק עם חניך מבית הספר בזמן מסיבת סיום

רחל מעיין פטשניק

כיתות של ילדים על הרצף האוטיסטי. "הילדים שם הכי מתוקים שיש. רק לשבת איתם, לעזור להם ללמוד או לשחק איתם בהפסקות, לתת להם את המקום והאהבה - זה פשוט נותן הכול, וזה הכי כיף שיש".

"בעבר יצא לי לבקר זקנים, אז הכרתי את הרעיון והחשיבות שלו מקרוב", מספרת טליה. "אני חושבת שזה מאוד חשוב. בסוף הם חלק משמעותי מהחברה שלנו, ואנחנו חייבים לתת להם מקום של כבוד ולעזור להפיג את הבדידות שמגיעה לרוב המבוגרים עם ההזדקנות".

היומיום שלה מורכב מביקורי בית קבועים שהופכים למרחב חי ויוצר. "אנחנו עושות ביחד כל מיני דברים - מטיילות, מבשלות, רוקדות, מטפלות בגינה, מציירות, רוקמות, סורגות, מדברות ושומעות סיפורים", היא מפרטת. "הביקור נותן להן את המקום להרגיש חיוניות כשהן מלמדות אותנו דברים חדשים. זה המקום שלהן לפרוק ולספר, מקום שמרגיש קרוב, שהוא לא משפחה ולא אנשים שמכירים שנים". אחד הרגעים המרגשים נרשם כשטליה וחברתה הגיעו לחגוג יום הולדת לאחת הקשישות שאין לה משפחה בארץ. "היא מאוד התרגשה וסיפרה לנו שאף פעם לא חגגו לה יום הולדת. וזה פשוט חימם את הלב".

ציר הכאב של המלחמה נוכח בצורה עמוקה גם בשירותה של טליה, שפיתחה קשר מיוחד עם אחת הקשישות, סבתא שכולה שאיבדה את אחד מנכדיה בטבח במסיבת הנובה ב־7 באוקטובר. בשבילה טליה מהווה משענת רגשית ודמות תומכת בתוך האבל הכבד.

את ירוחם עצמה היא מתארת כמקום שאי אפשר לא להישאב לתוכו. "ירוחם היא עיר מאוד מיוחדת, עיירה קטנה ומגובשת שבה כולם מכירים את כולם ויודעים מה קורה בצד השני של העיר", היא מספרת בחום. "כולם מתעניינים ודואגים לכולם. זו עיר שהיא משפחה - וכל מי שנכנס רואה אילו אנשים טובים גרים פה. ירוחם היא פשוט משפחה אחת ואי אפשר לא להישאב לכל הטוב הזה".

"למדתי שלא לעשות מכל נמלה פיל"

השנתיים בשירות חוללו בטליה שינוי פנימי של ממש. "מאז שהתחלתי את השירות התבגרתי מאוד. למדתי המון על החיים וגיליתי איך למרות שלפעמים קשה, חשוב וצריך לצחוק ולחייך", היא מעידה. "לפעמים אני חושבת ומתלבטת ונמצאת בלחץ, ואז אני חושבת עליהן ואומרת לעצמי: יאללה, זה לא קריטי. הן בנות 80-90, ולא נראה לי שהן חושבות על הדברים שהחליטו בגיל

20. אני לוקחת את הדברים יותר בפרופורציות, ולמדתי להסתכל על העולם בצורה חיובית ולא לעשות מכל נמלה פיל".

מהנשים המבוגרות היא שאבה חוכמה שאי אפשר לרכוש בשום מקום אחר. "למדתי מהן כל כך הרבה על החיים, על התמודדויות שהן עברו, על העלייה לארץ, על האהבה לארץ הזאת. למדתי כמה חשוב להעריך כל דבר קטן. וגם שגיל הוא רק מספר - שגם בגילים האלה אפשר להמשיך לטייל, ללכת לקניות ולעשות ספורט, אז אין תירוצים. וכמובן - מתכונים מעולים והרבה טעמים חדשים שכיף להכיר".

לדור הצעיר היא שולחת מסר ברור: "אני חושבת שכולנו צריכים פשוט יותר להסתכל סביבנו ולראות את האחר, ולא לפחד לגשת ולעזור או להגיד מילה טובה. זה נשמע קלישאה, אבל באמת החיוך הזה שווה הכול. הם דור מהמם, מלאים בחוכמת חיים מדהימה מכל מה שעברו. להיות איתם זה כל כך כיף, זה עוזר להם ולנו. אנחנו חייבים לתת להם את הכבוד שמגיע להם, ולהגיע לִקְנָה זו הברכה הכי גדולה שאנחנו יכולים לבקש".

העשייה הייחודית של טליה בירוחם לא רק זיכתה אותה באות הצטיינות - היא הובילה להחלטה להרחיב את פעילות פרויקט 'והדרת' בעיר בשנים הבאות, עדות להשפעה ארוכת הטווח של בת שירות אחת. לקראת הפרידה היא כבר יודעת מה יהיה החלק הקשה ביותר: "הכי יחסר לי לא לראות את כל הסבתות שלי כל השבוע. בנינו כאן קשרים, עברנו חוויות ביחד, היו המון רגעים טובים ויפים. יחסרו לי מאוד השיחות, הצחוקים, התובנות והעצות שלהן". ומה היא לוקחת לשארית הדרך? "את האנשים המדהימים שזכיתי להכיר מכל הסוגים ומכל הדעות, ואת המודעות לעולם הִקְנָה - הידיעה שאין תירוצים. אם אישה בת 90 חיה את החיים, אני חייבת לא לוותר לעצמי, לנצל כל רגע, לשמוח וליהנות ולעשות טוב".

מנהיגות אמיתית

ההצטיינות של רחל מעיין וטליה אינה עומדת בפני עצמה. היא משקפת דור שלם של בנות ובני שירות שבחרו להתייצב בחזית האזרחית דווקא בתקופה המאתגרת ביותר שידעה המדינה בשנים האחרונות.

נשיא המדינה, יצחק הרצוג, אמר למצטיינות ולמצטיינים: "התחלתם את השירות אחרי השבעה באוקטובר, והייתם שם מההתחלה לצד כוחות הביטחון במקומות קשים מאוד: בחדרי מיון, בבתי אבלים, במקלטים, במלונות של מפונים. אתם ללא ספק מהווים חלק מרשת הביטחון החברתית של מדינת ישראל".

שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, אורית סטרוק, הממונה על השירות הלאומי־אזרחי, הוסיפה: "היום אנחנו יודעים לומר בוודאות, שמי שמגיעה לשירות הלאומי תורמת תרומה רלוונטית ומשמעותית לחיזוק המדינה במלחמה, בחזית העורף".

מנכ"ל רשות השירות הלאומי־אזרחי, ראובן פינסקי, רואה בסיפורן של רחל מעיין וטליה ביטוי לדיוק של החזון שמנחה את הרשות. "בנות כמו רחל מעיין וטליה הן הדוגמה החיה לכך שהשירות הלאומי־אזרחי הוא הרבה יותר מסייע - הוא חזית אזרחית של ממש", הוא אומר. "הן ראו את מי שהחברה נוטה לא לראות, ובחרו להיות שם - לא כי נדרש מהן, אלא כי כך הן מבינות מהי שליחות. אות ההצטיינות שהוענק להן הוא הכרה של המדינה בערך של נתינה שקטה, עיקשת ויומיומית".

רחל מעיין וטליה, כל אחת בגורתה, מזכירות מהי המשמעות העמוקה של השירות הלאומי־אזרחי. במקצועיות, ברגישות, בצניעות ובאהבת אדם הן מחברות חלקים של חברה שלא רגילה להיפגש, ומגלות שמנהיגות אמיתית נמדדת כמעשים הקטנים של היומיום.

צילום: יסי אפרתי

צילום: יסי אפרתי

"הם חינו דורות של קצינים
על התפיסה שתפקידם
לחתור תחת נבחר הציבור".
ארז תדמור

תופס פיקוד

בספרו החדש חושף ארז תדמור את שיטות הפעולה של הפיקוד העליון בצה"ל, שניהל מדיניות עצמאית בניגוד לדרג המדיני, מה שהוביל לשחיטת אזרחים המונית בשמחת תורה • כאקטיביסט ואיש תקשורת ימני הוא פועל כבר שנים לניפוץ חומת הדיפ-סטייט הישראלי בעיתונות, באקדמיה ובפוליטיקה, ויש לו גם תחזית אופטימית

יוסף ארנפלד // צילום: מאיר אליכור

בשביל ארז תדמור, הניסיונות ליישר קו עם הקונצנזוס הסתיימו עוד כשהיה נער. מי שגדל כחילוני בקריית ארבע ומצא את עצמו בתיכון ירושלמי מתווכח לבדו מול כיתה שלמה ומורה, הבין מהר מאוד מה המחיר של הליכה נגד הזרם. אבל אצל תדמור המחיר לא הרתיע אותו מלהשמיע את עמדותיו: הוויכוחים בכיתה הפכו לקמפיינים ארציים, ותדמור היה לאחד ממקימי תנועת 'אם תרצו' ולמי שמזוהה עם תקשורת הימין, מגלי ישראל ועד ערוץ 14. כעת, עשור אחרי שפרסם את הספר 'מדוע אתה מצביע ימין ומקבל שמאל?' שזכה לפופולריות רבה במחנה הלאומי, התיישבנו לשיחה איתו לרגל צאת ספרו החדש, 'מרד הגנרלים' (בהוצאת 'סלע מאיר'). הספר ממשיך את הקו האידאולוגי ההוא, אבל לוקח אותנו הפעם אל חשיפת מה שהוא מגדיר כפסגת המחדל של מערכת הביטחון, כפי שבא לידי ביטוי ב-7 באוקטובר. בספרו החדש קובע תדמור קביעה נחרצת: הכשל העיקרי שהוביל לאסון 7 באוקטובר לא היה מקצועי אלא דמוקרטי. לשיטתו, המידע הדרמטי שזרם בלילה ההוא לא היה אוסף של "אותות חלשים" אלא נחשול של תמרוורים אדומים. למרות זאת, המערכת נמנעה בכוונת מכוון מלהרים טלפון קריטי אחד לראש הממשלה - שיחה שהייתה יכולה למנוע את

אנטי-דמוקרטיה שהמציאה ההגמוניה כדי להגן על האינטרסים של הפקידות מפני הממשלה הנבחרת. לטענתו, השיא הגיע ערב הרפורמה המשפטית. "ראשי מערכת הביטחון איימו על הממשלה. כשהרצי הלוי בא לדרג המדיני ואומר שהקו האדום של הצבא הוא 'משבר חוקתי' שבו הוא לא ידע למי לציית, זה איום ברור בהפיכה צבאית. חוק יסוד הצבא קובע חד-משמעית שהצבא נתון למרות הממשלה. מי אתה בכלל, הרצי הלוי, שתחליט למי אתה נשמע?"

"הפקירו את האזרחים לשיטתה"

לשיטתו, הגישה הזאת היא שהובילה ישירות לאסון 7 באוקטובר, בשני היבטים עיקריים. "ראשית, הם אפשרו את פירוק הצבא במשמרת שלהם כשלא אכפו את הדין הצבאי על סרבנים וממרדים, והאויב זיהה את זה. שנית, בלילה של 7 באוקטובר הם מינו את עצמם לממשלת-על של ה'דיפ-סטייט' והחליטו למדר את הממשלה ממידע מודיעיני", הוא חושף. "הם טוענים שהם מסרו 'התראה למלחמה' ביולי 2023, אבל כשהגיע נחשול של מידע מודיעיני בליל הטבח - הם חזרו לישון כי חששו מ'מיס' קלקולציה". הם פשוט שקרנים. בשם החשש המטורף מ'מיס' קלקולציה, מאי-הבנה שתגרום

לערבי הרציונלי והשלו לצאת מאיזון, הם הפקירו את אזרחי ישראל להישחט במידור מוחלט של הדרג המדיני. כמו שאמר לי אמיר אביבי, ששירת כראש לשכת הרמטכ"ל: על אחוז אחד מהמידע שהגיע באותו לילה היו מעדכנים מיד את ראש הממשלה. מי הם שלא יעדכנו את הדרג המדיני? זו חבורה של פושעים".

"הם טוענים בתקשורת שבלילה ההוא התקבלו רק 'אותות חלשים', אבל זה שקר מוחלט שנועד לעצב את התודעה הציבורית", הוא קובע בחריפות. "הפעלת 45 סימנים ברחבי הרצועה, ירידת בכירי חמאס למנהרות והתאספות אנשים במסגדים - אלו לא אותות חלשים, אלא אור אדום בוהק. הם פשוט לקו בטמטום ובהפקרות קיצונית. בשם התאוריה המטוטטמת של מניעת מיס'קלקולציה - החשש שחמאס יפרש לא נכון את הצעדים שלנו וניגרר למלחמה - הם שמו את כל הביצים בסל אחד והפקירו את האזרחים להישחט".

ההאשמה העיקרית של תדמור נוגעת להסתרת המידע מהדרג המדיני: "ראש השב"כ רונן בר החליט למדר את נתניהו, כי הוא פחד שנתניהו יעשה את המיס'קלקולציה ויפתח במלחמה. לכן הוא החליט גם לא להקפיץ כוחות וגם להסתיר את המידע מראש הממשלה. הם תמרונו ותחבלו את נתניהו בדיוק כפי שלימדו אותם באתוס המעוות של שומרי הסף".

תדמור מסביר כי מדובר בשיטה מורשת: "זה לא אירוע נקודתי, אלא תרבות ארגונית חולה. החל ממאיר דגן שהדליף ל-CIA ב-2010 כדי לטרפד תקיפה באיראן, ועד לבכירים שניסו לאחרונה לטרפד את מבצע הביפרים בצפון באמצעות הדלפות לתקשורת כדי שביידן יחץ עלינו לעצור. הציבור חייב להבין: הגנרלים האלה חינוכו דורות של קצינים על התפיסה שתפקידם לתמרן את נבחרי הציבור ולחתור תחתיהם. זה דור שלם שחייבים להחליף אותו".

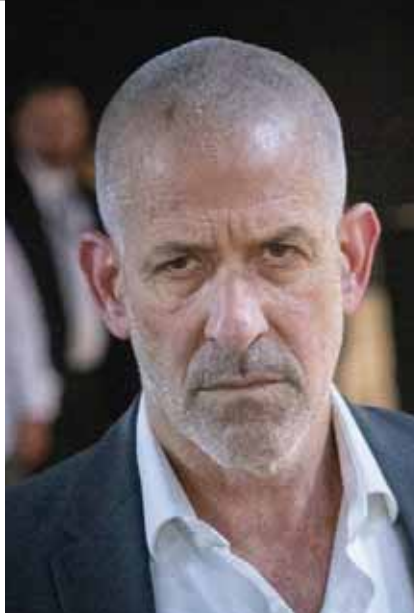
עם כל זה, צריך לזכור ששלטון הימין הוא זה ששימר את הסכמי אוסלו והמשיך לכבד אותם.

תדמור מבקש להסתכל על ההיסטוריה במאקרו. "נתניהו קבר את הסכמי אוסלו. מול מטרת העל של השמאל הישראלי והקהילייה הבינלאומית להקמת מדינה פלשתינית וחזרה לקווי 67', הימין עמד וניצח במערכה הזאת".

"אי אפשר להסתכל רק על פשרות טקטיות בדרך", הוא מוסיף, "אלא על מבחן התוצאה בגדול. המהלכים הללו דרשו ויתורים ותמרונים, אבל אם היה לימין מנהיג של 'ראש בקיר' שאומר 'אף שעל' מול הלחץ האמריקני, הוא היה מפרק את הרוב הפוליטי שלו ומפסיד את השלטון לשמאל. נתניהו ויתר בטקטי כדי לנצח באסטרטגי, ובעיניי מגיע לו ציון 100 על ניהול המאבק הזה. כל עוד הוא יתמודד, אני אתמוך בו. אין אף אחד שמגיע לקרסוליו, נתניהו הוא נס".

יש לך גם ביקורת על נתניהו?

"יש לי הרבה ביקורת, אבל אני אגיד לו אותה בארבע עיניים. הימין מטומטם כשהוא רץ לתקשורת לפגוע במנהיג שלו בזמן שצריך לנצח בבחירות. לאורך השנים ראינו את נפתלי בנט משתלח בנתניהו וקורא לו 'לא ימין'. חשבתי בתמימותי שהוא פשוט טיפש שלא מבין את הנוק למחנה. הוא לא היה טיפש, זה פשוט לא עניין אותו. עניין אותו רק להדיח את

צילום: חיים גולדברג פלאש 90

"מינו את עצמם לממשלת העל של הדיכ'סטייט". רונן בר, הרצי הלוי ואהרון חליווה

צילום: יונתן זינדל פלאש 90

צילום: ויקיפדיה, דובר צה"ל

יישמעו לו אלא לרמטכ"ל החדש שהממשלה תמנה. בזה האירוע ייגמר".

להיות חילוני בקריית ארבע

ארז תדמור (45), נשוי לשרון ואב לשלושה, תושב אפרת זה 18 שנים. "לגדול כחילוני בקריית ארבע זה משהו שמעצב את האישיות", הוא חוזר לימי נעוריו. המגורים בקריית ארבע מוכת הטרור עיצבו את השקפתו הימנית, והיותו חילוני חיזקה את עמידתו מול החברה השמאלנית במוסדות החינוך שבהם למד. "קריית ארבע זה מקום קשוח, עם הרבה חוויות קשות של טרור ושל פיגועים, וזה משפיע. חלק גדול מהבחירה שלי ללכת לחיים הציבוריים נובע מכך שאתה רואה בעיניים מהן התוצאות של מדיניות שגויה. פרט לכך הייתה החוויה של להיות חילוני בקריית ארבע, ולאחר מכן בחטיבת הביניים ובתיכון בירושלים. למדתי בתיכון חילוני ירושלמי, המורים ברובם היו אנשי שמאל. כשאתה נמצא מחוץ לסביבה הטבעית שלך ואתה קצת שונה, זו חוויה טובה שבסופו של דבר מעצבת את האופן שבו אתה רואה את הדברים".

לאחר שירותו הצבאי היה ממקימי היישוב שדה בועז שבגוש עציון, שם התגורר במשך שש שנים. בשנת 2003 החל לעבוד בתקשורת, תחילה במקומון 'דיעות ירושלים' ובהמשך ב'מקור ראשון'. בין לבין שילב לימודים אקדמיים וסיים תואר ראשון באוניברסיטה העברית ותואר שני בבר אילן. באוניברסיטה העברית הוא פגש מקרוב את מה שהוא מגדיר "משטרת מחשבות". "בעיקר באוניברסיטה העברית ראיתי את זה מקרוב, שם התחלתי להבין מה יהיו ההשלכות של הדברים".

התובנות הללו, לצד הטלטלה הלאומית של הגירוש מגוש קטיף, הובילו אותו להקמת תנועת 'אם תרצו' בשנת 2006, שאותה הוביל במשך שש שנים. "הניצנים של התנועה הגיעו מתישהו אחרי ההתנתקות, במלחמת לבנון השנייה", מסביר תדמור. "חיפשנו דרכים להשפיע, וראינו שלא הייתה אז תקשורת ימין וכמעט לא היו ארגוני ימין. 'אם תרצו' נולדה כמענה לצורך שחיפשנו. אהוד אולמרט דיבר אז על תוכנית ההתכנסות ורצה להקים מדינה פלשתינית ביהודה ושומרון. אמרנו לעצמנו: אם מועצת יש"ע תהיה זו שתוביל את המאבק נגד מדינה פלשתינית - יהודה ושומרון ייפלו כמו גוש קטיף. כך הקמנו את 'אם תרצו'. ברוך ה' אולמרט נחלש מבחינה ציבורית מהר מאוד, למרות שהוא נשאר ראש הממשלה, ולכן תוכנית ההתכנסות ירדה מהפרק. בעקבות זאת התנועה קיבלה את האופי שלה: להיאבק נגד האנטי-ציונות באקדמיה, נגד הפוסט-ציונות, ונגד הבריונות ומשטרת המחשבות של המרצים

כדוגמה חיובית למשילות שקטה הוא מציג את שר האוצר. "מה שבצלאל סמוטריץ' עושה כיום ביהודה ושומרון, ובמיוחד פרויקט החוות, זו מהפכה אדירה שקובעת עובדות בשטח. הוא לא מקבל על זה מספיק קרדיט בתקשורת, וטוב שכך, כי כדי שזה יצליח צריך לפעול בשטח ולא לרוץ לעשות פסטיבלים והכרזות בומבסטיות". כדי למנוע מצב של מבוי סתום במאבק באליטות, מציג תדמור בספרו פתרון חוקתי מקורי: "במקרה הגרוע ביותר, שבו ננסה לתקן את יחסי הרשויות והמערכת תנסה לייצר משבר חוקתי או הפיכה, יש לנו מנגנון שיכריע אותם: משאל עם. ברגע שתביא את הרפורמה להכרעת הציבור במשאל עם, אתה תנצח בסבירות גבוהה מאוד, כי רוב העם מתנגד לסמכויות הדרקוניות של בית המשפט".

שרון עשה משאל למתפקדי הליכוד, ודרס אותו בלי למצמץ.

"משאל של מתפקדי המפלגה אינו דומה למשאל עם. בהתנתקות, רוב הציבור דווקא תמך במהלך, כפי שהוכח בריצתה של מפלגת קדימה ובקריסת הליכוד ל-12 מנדטים בבחירות 2006", הוא מאבחן.

תדמור משוכנע כי נוכח תוצאות מפורשות של משאל עם, שומרי הסף ייאלצו להיכנע. "ההיסטוריה העולמית מוכיחה שבכל פעם שמדינה הגיעה למבוי סתום על סף מלחמת אזרחים והלכו למשאל עם - כמו בברקזיט בבריטניה או בתקופת דה-גול בצרפת - כל מוקדי הכוח נאלצו להרכין ראש. לא יהיה רמטכ"ל או מפכ"ל שיגיד שהוא לא מקבל את תוצאות משאל העם ומציית לאהרון ברק. ואם יהיה רמטכ"ל מורד כזה? רוב החיילים, שהם אזרחים דמוקרטיים ואנשי ימין, פשוט לא

נתניהו ולתפוס את מקומו. הוא היה ערמומי".

כיצד יוצאים מהלופ שבו האזרחים אינם מנוקזות, והמחליפים מגיעים לרוב מאותו המילייה?

"תלוי איפה מסתכלים", הוא מסתייג. "אני חושב שהיום בצה"ל, כשמביטים על רוב אלופי המשנה ותתי-האלופים, מדובר בדור אחר של מפקדים. זה כבר לא המילייה של חבר מביא חבר מאליטת הגנרלים של בני גנץ ואביב כוכבי, שרובם היו בינוניים וכושלים חד-משמעית. מי שמכיר את הנפשות הפועלות בדרגים הללו, כמו למשל המינויים של מפקדים דוגמת רומן גופמן או דוד זיני, מבין שצומח פה משהו אחר לגמרי".

לדבריו, התיקון דורש אורך רוח, חוט שדרה, והפקת לקחים מטעויות העבר של הימין במינוי בכירים. "זו מערכה, וצריך למנות בוהירות ולא לפשל. בעבר, כשהימין רצה לעשות שינוי במשטרה ומינויו של גל הירש סוכל, הביאו את רוני אלשיך במה שנתפס אז כהברקה, בגלל הרקע שלו כדתי ומתנחל. אבל אלשיך, שהצהיר עם כניסתו שיילחם בקשר המושחת בין הפיקוד הבכיר לתקשורת, נשבר בתוך חודש. ברגע שהתקשורת צלבה אותו והציגה אותו כתימהוני ומשיחי, הוא הבין שאם ילך נגדם הקריירה שלו תיגמר. הוא אולף בשנייה והפך לכלבלב שלהם".

הלקח של הימין, לשיטת תדמור, צריך להיות חד וברור: "הרבה יותר משצריך למנות אנשים בעלי דעות ימניות, חייבים למנות אנשים עם חוט שדרה שלא ימכרו את הערכים שלהם בשביל ליטוף מהאליטה. היום, אחרי שראינו כמה רחוק המערכת מסוגלת ללכת, הימין כבר מבין את כללי המשחק ולא ייכנע לייאוש".

הציבורית
ברורים לכל
שחקן מתחיל:
"אם תדקלם
מ נ ט ר ו ת
מסוימות ואם
תקדם עמדות
מסוימות -
יאתרגו אותך,
יאדירו אותך ותוכה
לקרדיט, לשבחים
ולראיונות מלטפים.

אבל אם תלך נגד הזרם, אתה פותח על עצמך את שערי התחקירים העיתונאיים, ההשמצות והסילופים, ומגיע עד אפילו תפירת תיקים."

אולי האשמה נעוצה גם בשיטה הפוליטית בישראל ובשיטת הפריימריז הפתוחים בליכוד, המאפשרת כניסה של פעילי שטח שאין להם מחויבות אידאולוגית עמוקה?

"יש אנשים מסוימים שהם כאלה, ולכן מתפקדי הליכוד צריכים לגלות בעיני הרבה יותר בגרות ותבונה כלפי האנשים שהם בוחרים", הוא מאבחן. "מצד שני, תסתכל על נפתלי בנט. הוא הגיע עם איילת שקד, משהו חדש מתחיל, 'מין לא מתנצל' - בסוף, מתוך מפלגה שלמה, היחידים שעמדו על הערכים של הימין הם בהתחלה עמיחי שיקלי, אחרי זה הצטרפה עידית סילמן, קצת ניר אורבך. אתה רואה את כל ההבטחות האלה ומה נשאר מהן".
השאלה מה גרם לכל הערכים המוצהרים של בנט להיעלם ברגע האמת, והאם הכול היה מלכתחילה מצג שווא לטובת תאוות כבוד וכיסא ראש הממשלה, נותרת בעיני תדמור פתוחה ברמה האישית, אך ברורה מאוד ברמה הפוליטית. "אני לא יודע אם היו לו ערכים. זו שאלה טובה. אין לי מושג ממה הבן-אדם הזה עשוי", מודה תדמור בכנות. "מה שברור לי הוא שאדם הוא לא רק הדעות שלו או הערכים שלו. לאדם יש גם אופי, ויש דברים נוספים שמניעים אותו. גם אם נניח תאורטית שיש לו עמדות ימין, ואני בכלל לא בטוח שזה נכון, בבחירה שבין האידאולוגיה של נפתלי בנט ובין קידומו לעמדת כוח הוא תמיד יבחר לקדם את עצמו".

שתי קבוצות על המגרש

ממשלת 'ימין על מלא' מצליחה לסדוק את הנוסחה של 'מצביע ימין ומקבל שמאל'?
"יש פה מערכה שאנחנו מנהלים כבר עשור כדי שהימין יתבגר ויתחיל להשפיע על מוקדי הכוח. זו מלחמת תרבות. פוליטיקה זה לא רק לנצח בבחירות. היא נקבעת בתקשורת, בפקידות, במשפט, באקדמיה, בתרבות ובזירה החוץ-פרלמנטרית", הוא מזכיר. "הימין בכל העולם מבין כעת שהוא הוניה את המוסדות. השמאל ביצע במשך עשורים חדירה הדרגתית כדי להשתלט עליהם ולדחוף עמדות שמאל. אנחנו בארץ התעוררנו באיחור גדול מאוד, אבל התהליך כבר בעיצומו. כשהקמנו את 'אם תרצו' ב-2006, לא היה כלום. היה את 'מקור ראשון' כעיתון חלש בלי משאבים, ולא היו 'גלי ישראל', ערוץ 14, רשתות חברתיות או ארגוני ימין. מה שהיה זה מועצת יש"ע ועוד ארגון פה ושם. היום אנחנו בעולם אחר לגמרי. יש תקשורת ימין, רשתות חברתיות וארגונים חזקים. נכון שלקבוצה השנייה יש עדיין הרבה יותר גופים ותקציבים, אבל היום יש שתי קבוצות על המגרש". ●

לפתוח את מוקדי הכוח, להיאבק בהפיכה השיפוטית, לדאוג לקריירה אקדמית לסטודנט ימני או לתקשורת ותרבות ימנית - זה לא עניין אותם אף פעם. הם לא ספרו את הבוחרים שלהם".
לדבריו, בלי מאבק על מוקדי הכוח, העמדות האידאולוגיות נעשות חסרות אונים. "בסוף, כל ההגמוניות נשלטות על ידי השמאל. חלק מהנסיכים הללו

כבר הפכו בעצמם לתומכים במדינה פלשתינית. אפילו בני בגין שמתיימר להיות איש ארץ ישראל השלמה - אם כל מוקדי הכוח נשלטים על ידי השמאל, הם ידרסו אותך. אם אתה לא דואג שבית המשפט יהיה בגודלו הטבעי וייצג את הערכים של עם ישראל, ואם לא תיאבק על התקשורת והאקדמיה - העמדה התאורטית של בני בגין למען ארץ ישראל השלמה לא רלוונטית בכלום, כי לא היה לה שום סיכוי לנצח".

מדוע הפוליטיקאים הללו פועלים כביכול בניגוד לתפיסת העולם שלהם?

"חלק מזה טמון אולי בהיעדר חוט שדרה אידאולוגי, חלק בהיעדר ידע, וחלק בחוסר יכולת לעמוד מול העוצמה של המערכת. אצל חלק מהאנשים מדובר ברגשי נחיתות, ואצל חלק זה פשוט נובע ממערך המקוללות והגזרים של השמאל", הוא מסביר. לטענתו, הכללים בזירה

שנים את ספרו המשפיע 'מדוע אתה מצביע ימין ומקבל שמאל?', שהפך למניפסט מכונן בשביל מחנה שלם, ובו פירק לגורמים את המנגנונים המשאירים את מוקדי הכוח בידי האליטות הישנות ואת הדרכים שבהן השלטון הפוליטי של הימין מנוטרל בשטח. "עשינו קמפיין אפקטיבי שחשף שארגונים ישראליים הם המנוע העיקרי של עליית הדם נגד חיילי צה"ל", הוא משחזר. "ואז, כשאף אחד לא מעז כמעט להגן על הקרן החדשה, ראית שמי שיוצא להגן עליהם הם דווקא בני בגין, דן מרידור וציפי לבני. ראיתי שדור הנסיכים הזה - אנשים שהתיימרו להיות מנהיגי ימין - יוצאים באופן שיטתי להגן על השמאל הכי קיצוני שיש, מתוך איזשהו תסביך".
בעיניו, התנהלות זו חשפה שבר עמוק שחזר על עצמו לאורך השנים. "הם מפנים עורף לעמדות שלהם, למחנה שלהם ולבוחרים שלהם. יש להם צורך עלוב לקבל לגיטימציה מאליטות ישנות שדרסו את ההורים שלהם. זה היה דור בטרואמה. האנשים האלה העבירו עשורים בפוליטיקה והם לא חתומים על שום הישג ימני. כשהם יוצאים מהמערכת ומפסיקים להשתמש בקולות של מצביעי הימין, אפשר לראות שהם בוזים למצביעים האלה ורוצים לקבל ליטוף מהשמאל, פינה בתוכנית או חברות בדיקטטוריון. האנשים האלה מעולם לא ראו את עצמם באמת כימנים. לכל היותר, חלקם היו אנשי ימין בנושא ארץ ישראל, אבל מחויבות

"לדעתי, עמית סגל תורם היום לערוץ 12 יותר בשמירה על נתח צופים ימניים מאשר ביכולת שלו להביא לקדמת הבמה עמדה ימנית. מה שמשפיע בכלי תקשורת זה לא תבלין פה ושם או תחקיר מדי פעם. מה שקובע זה על מה המערכת שמה את כובד משקלה והכותרות שלה יום אחרי יום"

במוסדות האקדמיים".

לאחר שש שנות פעילות בשטח, בחר תדמור לחזור לזירה העיתונאית וההסברתית. "עוד לפני 'אם תרצו' הייתי עיתונאי כמה שנים. הקמת התנועה נבעה, בין היתר, מכך שלא הייתה תקשורת ימין. הגעתי די מהר למסקנה שבתקשורת השמאל אי אפשר להשפיע. הניסיונות העקרים הללו להשתלב כאיש ימין בתוך תקשורת השמאל פשוט לא עובדים".

מה לגבי עמית סגל?

"הוא אכן יוצא מן הכלל שאינו מעיד על הכלל. חוץ ממנו, מסתבר שכל היתר לא מצליחים להשפיע", טוען תדמור. "וגם במקרה שלו, אני לא יודע אם ההשפעה שלו גוברת על התועלת שהוא מביא להם בשימור קהל ימני שצופה ב-99 אחוזים מהזמן בתעמולת שמאל. לקח לו הרבה מאוד שנים להגיע לעמדת השפעה. כשעיתונאי ימני בכלי תקשורת של השמאל מביא חשיפות וסקופים שאיכשהו לא מתאימים לאג'נדה שלהם - הם קוברים לו את הסיפורים ואין להם שום פולריאפים".

התובנה הזאת הובילה אותו למסקנה שהפתרון הוא בניית אלטרנטיבה עצמאית, "בין אם ארגונים חוץ-פרלמנטריים ובין אם כלי תקשורת ימניים. הניסיונות להשפיע מבפנים הם חסרי תועלת", הוא מאבחן. "לדעתי, עמית סגל תורם היום לערוץ 12 יותר בשמירה על נתח צופים ימניים מאשר ביכולת שלו להביא לקדמת הבמה עמדה ימנית. בעיניי, הוא היה יכול להביא תועלת הרבה יותר גדולה בערוץ 14".

גם המעבר של קלמן ליבסקינד לעריכת 'מקור ראשון' נתפס בעיניו כצעד נכון שנוגע בליבת ההשפעה הציבורית. "זה נכון חד וחלק. מה שמשפיע בכלי תקשורת זה לא תבלין פה ושם או תחקיר מדי פעם. מה שקובע זה על מה המערכת שמה את כובד משקלה והכותרות שלה יום אחרי יום. יש לי ביקורת על קלמן לאורך השנים, ואני חושב שהוא עשה דברים שלא ייעשו כשיצא נגד נתניהו בעניין תפירת התיקים, או כשיצא נגד עיתונאים שתמכו בנתניהו וכינה אותם 'עשבים שוטים בימין'. אבל הוא קול חשוב, ומה שהוא עושה עכשיו במקור ראשון גורם לכך שהעיתון מקבל סוף סוף את הצורה שהייתה אמורה להיות לו. זה הרבה יותר אפקטיבי כשאתה משפיע על כיוון של ספינה ומערכת שלמה, מאשר על עמוד או כפולה שקבורים בתוך הררים של תעמולת שמאל".

נסיכי הימין - משרתי השמאל

מתוך התפיסה הזאת המשיך תדמור לתחנות הבאות שלו, במה שהוא מגדיר כלא פחות ממהפכה תודעתית. "אחרי 'אם תרצו' הייתי שותף להקמה של אתר 'מידה', שהיה אז משפיע ובוועט. למדתי בארצות הברית בקרן תקווה והתחלתי לעבוד על הספר 'מדוע אתה מצביע ימין ומקבל שמאל?'. כשחזרתי, המשכתי ב'מידה' והתחלתי להגיש ברדיו 'גלי ישראל'. 'גלי ישראל' וערוץ 14 הן שתי מהפכות חשובות בתקשורת הימין שמצליחות לדבר עם קהל שהוא לא רק הבייס. אלו שני כלי תקשורת שהצליחו להיות משפיעים ברמה הלאומית, וזה לא היה קיים קודם. זכיתי להיות חלק מהדבר הזה".

ההבנה כי שלטון הימין אינו מתורגם בהכרח למדיניות בשטח התגבשה אצל תדמור בעקבות קמפיין שהוביל בשנת 2010 נגד הקרן החדשה ודוח גולדסטון. תובנות אלו הולידו כעבור כמה

סקופ של החיים

סיפור חייו של רוני אינסאז מתחיל במשמרות המהפכה של טהרן וסופו במעצמת הנעליים הישראלית 'סקופ' שבבעלותו. בדרך הוא הספיק להציל עשרות יהודים באיראן בזכות תפקידו הבכיר בשלטון, ואחרי שברח לישראל הקים עסק משפחתי שהפך למותג־על אך מקפיד לשמור שבת. ויש לו גם זמן להתנדבות במקום הכי לא פופולרי שיש

הדס צורי // צילום: לירון מולדובן

"הממשל האיראני רעוע
וחלש, כמו כלב שרק נובח
ולא נשך". רוני אינסאז

צילום: Rahed Homavandi ריוטר

"כל עוד הם יהודים ולא ציונים, מתייחסים אליהם יפה". יהודים באיראן

שכיום חי בנתניה. הוא פתח דוכן באזור מסוים ומכר סחורה בזול. אחד המוסלמים באזור איים עליו ואמר לו שאסור לו למכור שם מכיוון שהוא יהודי, קילל אותו וצעק עליו. כשבן הדוד פנה אליי לעזרה, הגעתי למקום עם צו בית משפט והודעתי לאותו מוסלמי שאני לוקח אותו לבית המשפט בשל ההתנהגות האלימה שלו כלפי היהודי. הוא התחנן על נפשו, ביקש סליחה והניח לבן הדוד שלי לנפשו".

מעצמת נעליים משפחתית
בגיל 21, לאחר שסיים את שירותו הצבאי, פתח אינסאז חנות לכלי נגינה בטהראן, התחתן עם איזטה שלמדה אצלו מוזיקה והם הביאו לעולם את בתם הבכורה איילין. הוא המשיך לעזור ליהודים גם לאחר שחרורו מהצבא בעזרת קשריו בבית המשפט, עד שהשלטונות החלו לחפש אחריו. אז הבין שעליו לממש את החלום הציוני ולברוח לישראל.

איך ידעת שמחפשים אחריו?
"הם הגיעו לחפש אותי בעסק. בדרך נס זה היה ביום שלא הייתי שם", הוא משחזר. "הבנתי שעלו עליי ושאני חייב להימלט. ברחתי מהבית, הלכתי להורים של אשתי, ותוך שבוע ברחנו משם". השנה הייתה 1997. אינסאז עלה לישראל כעשור אחרי אחיו הבכור, בלי כסף ובלי לדעת עברית. אחיו כבר החל לעסוק בתחום ההנעלה והיה הבעלים של חנות נעליים בתחנה המרכזית בתל אביב. "התחלתי כעולה חדש בלי לדבר מילה בעברית", הוא משחזר. "גרנו בדירה של 15 מטר באשדוד, אבל בישראל אם אתה לא פוחד לעבוד קשה, השמיים הם הגבול".

פרדי ורוני היו נחושים לעבוד קשה ולהצליח. פרדי הביא את הצד האומנותי והחוש האופנתי לעיצוב נעליים, בעוד שרוני, עם החושים המחודדים והניסיון שרכש בניהול ובהבנת בני אדם במערכות המשפט הנוקשות באיראן, לקח על עצמו את הניהול הכלכלי, הפיתוח העסקי והאסטרטגיה השיווקית. בשנת 1998 פתחו האחים אינסאז את החנות המשותפת הראשונה שלהם בבת ים תחת המותג 'סקופ' (SCOOP). בתחילה פעל העסק גם בערוץ סרטונאי, ומכר נעליים לחנויות אחרות ברחבי הארץ. "קשתי הגבייה ומדיניות התשלומים המורכבת של השוק הישראלי בשנים הללו גרמו לנו להבין שעדיף לנו לעבור למכירה ישירה לצרכן ולבנות רשת חנויות עצמאית ורחבה", מסביר אינסאז. "האסטרטגיה שלנו הייתה פשוטה: אופנה עדכנית במחירים שפויים".

תיקים של יהודים באופן הזה. העונש על מעשה כזה הוא עונש מוות מידי".
כאמור, לכל אורך שירותו אינסאז הסתיר לחלוטין את זהותו היהודית, התחזה למוסלמי אדוק, ואף ביקר בקביעות במסגד המקומי כדי לרכוש את אמונו המלא של הבוס שלו, השייח' מוהג'י, שהיה שופט וחוקר בכיר ומהדמויות המשפיעות ביותר במערכת המשפטית של משמרות המהפכה. מוהג'י סמך על רוני פראשד בעניינים עצומות וכנראה בסייעתא דשמיא גדולה. "במשמרות המהפכה המשפט מתחלק לשניים - פלילי ומתנגדי משטר. השייח' התעסק רק בתחום

"היו יהודים שניסו לברוח מטהרן ונתפסו. היו מביאים אותם לבית המשפט ופותרים להם תיקים. אני הייתי מעלים את התיקים, פשוט לוקח אותם ולא מחזיר. בתקופה ההיא לא היו מחשבים, ואם התיק נלקח לא היה אפשר לשחזר אותו. העלמתי יותר מ-60 תיקים של יהודים באופן הזה. העונש על מעשה כזה הוא עונש מוות מידי"

הפלילי, ובתחום הזה היחס המשפטי שונה מהיחס למתנגדי המשטר. הייתי מטפל בכל ענייניו, כולל בדברים האישיים שלו, של ביתו וילדיו. הפכתי להיות יד ימינו בכל דבר ועניין".
מה הוא היה עושה אם היה מגלה שאתה יהודי?
"הוא היה לוקח את זה מאוד מאוד קשה", הוא אומר. "הוא הרי מפענח מקרי רצח ותופס פושעים, אבל לא עלה על זה שהעוור האישי והקרוב אליו ביותר הוא לא מוסלמי כמו שהוא מציג את עצמו, אלא יהודי שמבצע פעולות נגד המשטר ומנצל את מעמדו, את הנגישות שלו למסמכים ואת האמון המוחלט שנתנו בו השופטים הבכירים כדי להעלים כתבי אישום, להשמיד ראיות, לזייף הקלות ולחלץ יהודים מציפורני המשטר המשפטי האיראני. אבל אף פעם לא רציתי להיות מרגל", הוא מסביר, "הכוונה שלי תמיד הייתה רק לעזור ליהודים".
אתה זוכר מקרה מיוחד של יהודי מסוים שעזרת לו?
"יש סיפור אחד מאוד מוכר של בן דוד שלי

בתי המשפט".
כך הוא הגיע לתפקיד של חוקר תחת השייח' אחמד מוהג'י, מי שהיה יד ימינו וסגנו של שר המשפטים האיראני. "בהתחלה רק החלפתי מישור לתקופה זמנית, אבל סגן השר התלהב ממני והשאיר אותי אצלו למשך שנתיים. הפכתי להיות העוור האישי שלו". סגן השר שתחתיו עבד היה אחראי על חקירת מקרי רצח ברחבי המדינה, ואינסאז נחשף למקרי רצח רבים ולפענוח שלהם. כשנכנס לתפקידו, הבין גם את הכוח שיש בידיו ועשה כל שביכולתו כדי לסייע לקהילה היהודית באיראן: "יהודים רבים באיראן התעסקו בהלוואה

ת רוני אינסאז אני פוגשת באור יהודה, במשרדים של רשת חנויות הנעליים 'סקופ' שבבעלותו. בכניסה, איך לא, ניצבת חנות נעלי סקופ ולמעלה קומת משרדים רחבה ומרשימה, עיצוב פנים מוקפד וכמובן - המון נעליים. אינסאז מזמין אותי למשרדו המרווח, שהחלון הגדול שלו צופה לשדה התעופה בן גוריון. לידו יושב איתי, בנו בן ה-23 שעובד איתו בעסק המשפחתי, שבו שותף גם אחיו הגדול פרדי. פרדי ברח מאיראן כעשר שנים לפני אחיו רוני ופתח חנות נעליים בתחנה המרכזית בתל אביב. אחיו הצטרף אליו אחרי עשור, וכיום הרשת מונה 77 סניפים ברחבי הארץ.

מאחורי שולחן העבודה שלו תלויים תמונה של הרבי מלובביץ' ונוסח גדול וממוסגר של פיוטם הקטורת. אינסאז הוא איש מסורתי מאוד: החנויות שלו סגורות בשבת, והוא מתנדב בחברה קדישא, בזק"א ובקברנות בסביון, מקום מגוריו. השנה הדליק משואה ביום העצמאות בהר הרצל, ואת דבריו פתח באמירה כי הוא "משיא משואה זו לכבוד הקדוש ברוך הוא שעזר לי לצאת מאיראן... לכבוד הזכות לתרום בכל כוחותיי לעם ישראל, מהימים בבית המשפט בטהרן ועד היום במדינת ישראל". סיפורו של אינסאז הוא סיפור הצלחה מעורר השראה של אדם שברח מאיראן בגיל 23 עם אשתו ובתו הקטנה, לאחר ששירת בצבא האיראני ובבית המשפט של משמרות המהפכה, וסייע רבות ליהודי איראן מתוך משרד המשפטים האיראני, תוך סיכון עצמי עצום.

יהודי בשירות האיתוללות

הוא בן 52, נשוי לאיזטה ואב לארבעה. אינסאז נולד וגדל בטהרן למשפחה יהודית מסורתית. לאביו הייתה חנות צמר מקומית, והחיים התנהלו בצל המהפכה האסלאמית ועליית שלטון האיתוללות בראשות ח'מייני. המציאות של יהודי איראן הפכה מורכבת ומסוכנת, במיוחד כאשר פרצה מלחמת איראן-עיראק בשנות ה-80 וכל הגברים הצעירים חויבו להתגייס לצבא ולהשתתף במלחמה. אביו עבד קשה לפרנסתו, ורוני ואחיו הבכור פרדי החלו לעבוד ולסייע לפרנסת המשפחה בגיל צעיר. בשנת 1988, כשהיה בן 18, החליט פרדי לברוח מאיראן כדי להימלט מהמלחמה. הוא עשה את דרכו לישראל במסע רגלי מפרך ומסוכן שארך כשלושה חודשים דרך פקיסטן. רוני, שנשאר מאחור, חלם להתאחד עם אחיו ולעזור את המדינה, והבין כי הדרך היחידה שלו להצליח בכך היא בגיוס לצבא. "כשאני התגייסתי לצבא כבר נגמרה המלחמה. רק מי ששירת בצבא יכול היה לקבל דרכון ולכן החלטתי להתגייס", הוא אומר. "הבנתי שזו הדרך היחידה שבה אוכל להצטרף לאחי בישראל".

הוא התגייס לצבא והסתיר את זהותו היהודית: "שם המשפחה שלי הוא שם פרסי רגיל, ובשאלון סימנתי שאני מוסלמי. במקום רוני קראתי לעצמי פארשד ואף אחד לא חשד". בזכות כישוריו ויכולותיו החברתיות התקדם אינסאז ישירות ללב המערכת הרגילה ושירת ביחידה המשפטית של משמרות המהפכה, ארגון ידוע לשמצה המהווה חלק מהמכונות המוזינים של איראן ומוגדר במדינות מערביות רבות כארגון טרור. "עשו לנו ראיונות כדי להתקבל לשירות בבית המשפט. מתוך 5,000 אנשים בחרו 16. המראין התלהב ממני והתקבלתי", הוא נזכר. "אהבו אותי שם מאוד, ועד היום אין לי הסבר לזה. זה היה סוג של נס. מתוך השישה עשר, בחרו רק אותי כדי לשרת בהנהלת

האסטרטגיה הפשוטה עבדה היטב, והרשת החלה לצמוח בקצב מסחרר. חנויות נפתחו בקניונים מובילים וברחובות ראשיים, החברה העבירה את ייצור הנעליים למפעלים מתקדמים בסין, בברזיל ובאיטליה, מהלך שאיפשר לה לשמור על רמת מחירים נמוכה ותחלופה שבועית של דגמים, והמותג החל להתרחב. על נעלי הנשים נוספו גם מחלקות לנעלי לגברים, ילדים, ואביזרי אופנה כמו תיקים, ארנקים ומשקפי שמש. כיום רשת סקופ מונה 77 סניפים בפרסה ארצית רחבה. החברה מעסיקה מאות עובדים שחלקם הם אנשים שאינסאו הכיר וסייע להם עוד בימיו באיראן. "אנחנו שותפים מלאים, אבל פרדי אחראי יותר על הקולקציה, על הרכש והעיצוב, ואני מתעסק יותר בצד העסקי. גם אבא שלי עובד איתנו בעסק", הוא אומר. "הוא איתנו במשרדים כל יום, כל היום, נתנו לו תפקיד ניהולי וזה חלק מכיבוד ההורים שלנו". הוריו של רוני עלו אחרי שני הבנים לישראל וזכו לרוות נחת מההצלחה המשפחתית. "ליזם אסור לפחד", נותן אינסאו טיפ ליזמים מתחילים. "הפחד משתק וזה הדבר הכי גרוע ליזמים. אחרי ששרדתי את הפחד מעונש מוות בטהרן, הבנתי שהדבר הכי גרוע שיכול לקרות לי כאיש עסקים הוא שאפסיד כסף, וזה באמת לא הדבר הכי גרוע שיכול להיות".

"העם האיראני אוהב אותנו"

כשהוא מדבר על איראן, הוא לא מתאר את ארץ הולדתו כמקום מאיים ומרתיע אלא להפך - ניכר כי הוא חש קשר וחובה לעם האיראני שבתוכו גדל והתחנך.

איך היו החיים באיראן? גדלת שם בזמן המהפכה האסלאמית ועליית שלטון האייתוללות. כיצד זה השפיע על החיים שלכם כיהודים?

"בממשל ראו אותנו כיהודים ולא כציונים, שזה מה שבאמת מפריע להם, כלומר מדינת ישראל. הם כל הזמן אמרו שאנחנו שונים מיהודי ישראל ונהגו בנו מאוד יפה, אף אחד לא התעלל ביהודים בגלל יהדותם. גם היום לא מתעללים ביהודים באיראן אם הם לא יוצאים נגד המשטר".

לפני 50 שנה היו קרוב ל-100 אלף יהודים באיראן, וכיום מספרם עומד על כעשרת אלפים בלבד. "כשאני עוזבתי ב-1997 היו קרוב ל-20 אלף יהודים באיראן, והייתה לנו משפחה גדולה שכמעט כולה עלתה לישראל. ליהודים באיראן יש חיים טובים והם עושים עסקים טובים, אף אחד לא מפריע להם ולא נוגע בהם. לצערי עכשיו, אחרי

המלחמה, הם מעין בני ערובה בארצם, מכיוון שהם יכולים לעזוב את איראן רק בתנאי שיפקידו את כל רכושם. הם שבויים במדינה כי איש לא רוצה לצאת לחיים במדינה אחרת כשהוא חסר כול".

בילדותך הנשים במושפחה היו צריכות ללבוש חיג'אב כשהן יצאו החוצה?

"כן, אבל היום זה פחות אדוק", הוא מפתיע. "כמעט כולם חופשיים ברחוב, אף אחד לא שומר על כל החוקים המחמירים של הצניעות. יש בטהרן רחובות שהולכים בהם בלבוש מערבי לגמרי, והמשטר כבר פחות מקפיד על נושא הלבוש. איראן היא מדינה מודרנית מבחינות רבות, הקניון הכי גדול בעולם נמצא בטהרן והאיראנים הם אנשים מאוד תפוחים".

אז התדמית של המדינה הזאת שגויה?

"כן, אבל אני לא מדבר על הממשלה, אני מדבר על העם. האיראנים אוהבים מאוד את ישראל ואת היהודים".

אז איך אתה מסביר את העובדה שהם לא מצליחים להפיל את המשטר?

"מכיוון שלממשל האיראני יש שיטה מאוד אכזרית לנהל את המדינה שלהם. הם הורגים את

מתגעגעים לשאה ויש מהם שרוצים להמליך את בנו שנמלט לארצות הברית".

לדעתו, אין לבנו של השאה, פהלווי, סיכוי להצליח ולשלוט באיראן. "הוא בחיים לא יהיה המנהיג של איראן", הוא אומר. "אין לו את היכולת, ולדעתי גם האמריקאים לא רוצים אותו וסבורים שהוא לא מתאים. אני חושב שהם רוצים מישהו מבפנים, מתוך משמרות המהפכה, שהוא יותר מתון ושאפשר להגיע איתו לפשרות".

כאמור, יש לו עדיין בני משפחה באיראן והוא שומר איתם על קשר רציף. "יש מקומות באיראן שבהם לא יודעים בכלל מה קורה עם המלחמה, ההפגנות וכו'. כמה מבני משפחתי באיראן נחשפים למה שקורה רק דרך התקשורת ולא מרגישים את השפעות המלחמה", הוא מעיד.

איך? הרי איראן חוטפת מכות שמשפיעות על כל האזרחים.

"האיראנים נמצאים במצב כלכלי גרוע כבר המון שנים, זה לא חדש, הם רגילים למצב הזה", הוא אומר. הוא סבור שהאיראנים יקבלו פיצוי מהאמריקאים ואף יחזרו לעשות איתם עסקים. אינסאו סבור שחתימת ההסכם עם איראן השבוע

"ליהודים באיראן יש חיים טובים והם עושים עסקים טובים, אף אחד לא מפריע להם ולא נוגע בהם. לצערי עכשיו, אחרי המלחמה, הם מעין בני ערובה בארצם מכיוון שהם יכולים לעזוב את איראן רק בתנאי שיפקידו את כל רכושם. הם שבויים במדינה כי איש לא רוצה לצאת לחיים במדינה אחרת כשהוא חסר כול"

הייתה הפתרון הטוב ביותר לכל הצדדים. **אבל איראן גרעינית היא איום קיומי על ישראל!** "בשביל שאיראן תהיה גרעינית הם צריכים עוד כ-30 או 40 שנה. יש להם דרך ארוכה מאוד כדי להגיע לזה".

אז אתה סבור שצריך להפסיק את המלחמה עם איראן?

"חד-משמעית כן. אנחנו מנהלים את המדינה שלנו, יש לנו מדינה מדהימה שצריך לטפל בה ועם שצריך לדאוג לו. העם האיראני לא אמור לעניין אותנו, אנחנו צריכים שהעם שלנו לא יסבול פה במדינת ישראל".

אז בעיניך איראן אינה אויב? "לא. יש 90 מיליון אנשים במדינה הזאת, ומתוכם 80 מיליון אוהבים אותנו. אני חושב שהמוסלמים שם אנשים מדהימים, אנשים מאוד טובים. הממשל הוא רעוע וחלש, כמו כלב שרק נובח ולא נושך. אני חושב שאחרי ההסכם עם האמריקאים יהיה לנו יותר טוב פה בישראל, כי הרבה אנשים משקיעים פה כספים. יש לנו כלכלה מאוד חזקה ולא רואים את זה בכל מקום בעולם, זה נדיר. הבנקים בישראל עושים עבודה מדהימה לטובת הכלכלה של מדינת ישראל ויש פה הרבה כסף בסופו של דבר".

יש מי שמצהירים שהם עוזבים את ישראל בגלל הפוליטיקה, יוקר המחיה והבעיות הביטחוניות. "כל יהודי חייב להיות במדינת ישראל ולא משנה מה מצבו הכלכלי", הוא אומר. "המקום היחיד

ליהודים הוא מדינת ישראל. יהודי חייב להיות במדינת ישראל כי זה המקום שלו. חלק מהאנשים מבינים את זה וכבר משקיעים במדינת ישראל, ואני חושב שנראה בקרוב הרבה עלייה של יהודים, גם מצרפת וגם מאמריקה".

למה בחרתי להיות קברן

משפחת אינסאו מתגוררת בסביון. הבת איילין, בת 27, כבר לא מתגוררת עם ההורים, אבל הבן הגדול איתי ושני הבנים הנוספים, עילי ודניאל, בני 18 ו-11, מתגוררים בבית הוריהם. המטבח הפרסי והמסורת הפרסית נשמרים בבית, ובני המשפחה משוחחים זה עם זה בפרסית ובעברית.

אתה לא אדם דתי בהגדרה, אבל יש לך המון קשר והערכה למסורת ולדת היהודית.

"נכון", הוא מסכים. "היהודים באיראן שמרו מסורת אפילו יותר מהיהודים במדינת ישראל. הם היו חזקים מאוד מבחינת אמונה ומסורתיות. בחברה שלנו אנחנו עושים הכול כדי לא לפתוח את העסקים בשבת, חוץ מבחנות שנמצאות במגזר הערבי, שבהן הזכיינים הם ערבים, ורק כשכתוב על הפתח של החנות שהיא מופעלת על ידי זכיינים. קיבלנו אישור מרב לפתוח חנויות שאליהן לא נכנסים יהודים, שהמוכר הוא ערבי ושיהודים לא נהנים מהעבודה בשבת. גם כשאנחנו נמצאים בחו"ל אנחנו לא עובדים בשבת. אני הולך לבית הכנסת בשישי ובשבת בבוקר, מניח תפילין, לומד תורה כשאני יכול ומאוד מכבד ואוהב את הדת. מבחינתי, משמעות המסורת היא שיש מסגרת בחיים ושצריכים לשמור על מה שהיה כדי שימשיך הלאה גם בעתיד, לנכדים שלנו". אינסאו ואחיו עוסקים הרבה בצדקה ובתמיכה במוסדות יהודיים שונים.

אתה גם מתנדב בחברה קדישא, קברנות וזק"א. למה דווקא בתחומים הללו?

"אני חושב שזו מצווה גדולה לעשות למען אדם שלא יכול להחזיר לך טובה. זה אכן חסד של אמת. קיבלתי על עצמי לעשות את הדברים הללו, וחזן מזה אני מקדיש גם הרבה מהזמן שלי לעזור ולתת לאנשים בבתי חולים, לחיילים ועוד. אני מאוד אוהב ומתחבר לנושא של צדקה וגמילות חסדים וזה גם מה שנשאר מהבן אדם - המעשים הטובים שלו".

בקרבוב הוא מתעתד להשתתף כפאנליסט בתוכנית 'בקטע טוב' של ערוץ 14 בימי שישי, המוקדשת למעשים טובים, סיפורי השראה והתנדבות. בעבר השתתף בתוכנית הריאליטי 'הבוגדים', וזכה בפרס הכספי בשווייט רבע מיליון שקלים ותרם אותו למרכז 'רחשי לב' בתל השומר למען ילדים חולי סרטן. התנדבותו בקבורה ובטהרת המת, תחום שבו הוא עוסק כבר חמש שנים, התחילה בשיעור גמרא עם הרב שלו, הרב שמואל ביסטריצקי מחב"ד, שהתמנה לאחרונה לרבה של סביון. "הוא איש מדהים ובאופן אישי אני גם מאוד מתחבר לחב"ד", הוא מעיד ומצביע על התמונה של הרבי מלובביץ' שתלויה מאחוריו. "הרב שמואל הסביר לי שזו מצווה גדולה וביקש ממני עזרה בקבורה וטהרה של אדם מבוגר שנפטר ביישוב. עזרתי לו, ומאז המשכתי לעסוק בזה בהתנדבות".

זה לא קשה להיות קרוב למוות באופן הזה? "זה נותן פרופורציה. אתה מבין כמה החיים קצרים ושהעולם של החומר לא שווה הרבה כמו שחושבים. קברתי אנשים מאוד עשירים כמו יעקב נמרוזי ואליעזר פישמן, ואף אחד מהם לא לקח איתו כלום לקבר", הוא חותם. ●

"לכבוד הקדוש ברוך הוא שהוציא אותי מאיראן". אינסאו מעלה את המשואה ביום העצמאות האחרון

צילום: מאיר אליפור

התחלה// נולד בשנת 1951 וגדל בשכונת נחלאות בירושלים, בן יחיד להוריו. "אבא שלי היה פרופסור באוניברסיטה. בימים ההם שר המרצים לא הספיק, ולכן גרנו בדירה שכורה בנחלאות לפני שעברנו לרחוב הפלמ"ח. חוויתי ילדות ירושלמית קלאסית".

אבא// פרופ' יהושע פראוור ז"ל, חתן פרס ישראל, שהפך את ישראל למרכז עולמי לחקר התקופה הצלבנית. "אבי היה היסטוריון בעל שם שהיה שותף להקמת האוניברסיטאות בחיפה ובבאר שבע ועסק רבות בחינוך. הוא לימד אותנו שמי שבעל הבית על הארץ צריך להכיר את כל תקופותיה, ושאהבת הארץ תלויה בידיעתה לכל שכבותיה. באופן סמלי, אחרי גלגולים רבים בחיים, אני עובד כיום במכון ירושלים שאבי עמד בראשו בשנות ה־80. יש כאן המשכיות שמחברת בין ירושלים של מטה לירושלים של מעלה, כשם מאמרו הידוע".

אמא// הדסה פראוור ז"ל, שעלתה מפולין כנערה בשנת 1936 יחד עם הוריה לתל אביב. "ברוח הימים ההם אימי הקדישה את חייה לגידולי, ואני חייב לה המון על תשומת הלב היחידאית הזאת. בשלב מסוים היא יצאה לעבוד בחוג לאומנות באוניברסיטה, מה שהוסיף לה ממד משמעותי מאוד לחיים. היא נפטרה צעירה, בגיל 64. כשאני מביט היום בילדיי, שמנהלים אורח חיים שוויוני שבו גם האב שותף מלא בגידול והנשים מפתחות קריירה, אני בטוח שהיא הייתה גאה בהם".

שיעור חברה// בוגר הגימנסיה העברית ברחביה, שבה למד עד שנת 1969 ושאותה חזר לנהל בשנות ה־90. "בזמני הגימנסיה הייתה מוסד תובעני ומצויק, אך במידה רבה חד־מעמדי. כשחזרתי כמנהל, היה לי חשוב שזה יהיה בית ספר שכולם לומדים בו - משיכוני תלפיות ועד רחביה. זו הדרך הבריאה והנכונה לגדל ילדים". לצד הלימודים, מרכז החיים האמיתי שלו היה שבט הצופים. "בית הספר היה כמעט אירוע שולי לעומת תנועת הנוער שבה צמחתי ושם התחילה דרכי המקצועית".

חיל הרוח// עם סיום כיתה י"ב התגייס לצה"ל, בו שירת במשך עשרים שנה. שימש גם כעורך העיתון 'במחנה' ופרש כסגן קצין חינוך ראשי. "התגייסתי למערכת החינוך שלפני עידן החיל, ותחת רפול כרמטכ"ל הפכנו אותה לחיל החינוך. החוויה המכוננת שלי הגיעה במלחמת יום כיפור: הבנתי שזהות ציונית שהיא רק גזרת גורל ותגובה לאנטישמיות אינה מספיקה, ופניתי לחקור את הזהות היהודית והייעוד היהודי. לכן גם עשיתי תואר באוניברסיטה בחינוך יהודי. החיבור הזה בין הגות ועשייה מלווה אותי עד היום. בעמותת 'זרם החינוך הממלכתי־עברי' שהקמנו, אנו נאבקים להדגיש את המרכיב היהודי לצד הציוני והדמוקרטי בבתי הספר".

בגרות חברתית// אחרי השחרור מצה"ל ושליחות בארצות הברית, חזר לגימנסיה העברית - הפעם כמנהל שהחליט לשבור את המחיצות. "הוכחנו בגימנסיה שאפשר לקיים בית ספר אינטגרטיבי אמיתי, שמקבל את כולם ויחד עם זאת מביא כמעט את כל התלמידים, למעט מתי מעט, לתעודת בגרות. המחשבה שחיבים למיין באגרסיביות בכניסה כדי להגיע להישגים בסוף היא טעות. אנחנו לא האמנו בה, והתוצאות דיברו בעד עצמן".

אודי (אהוד) פראוור

75

נשוי ללאה, אב לשלושה

תושב מבשרת ציון

חוקר בכיר במכון ירושלים למחקרי מדיניות

כנה'. הספר נולד מתוך משבר תקציבי חריף במכון ירושלים למחקרי מדיניות. "כשהמכון עמד על סף סגירה והיה ברור שיש לנו תקציב לכמה חודשים בלבד, אמרנו לחוקרים לכתוב מלמטה למעלה את מה שהכי מעניין ומדאיג אותם בעיר. הספר נכתב מתוך ראייה של הציבור הציוני. ירושלים היא המעבדה המושלמת לזה: עיר בלי קבוצת רוב, שבה 40 אחוזים ערבים, 30 אחוזים חרדים והשאר על הרצף שבין דתיים לחילונים. הספר לא רק מתאר את הדינמיקה הרגישה הזאת, אלא מציע המלצות מעשיות איך מנהלים חיים יחד כשהזהירות נזילות, אך משפיעות זו על זו".

החצי השני// לאה פראוור, "דמות מופת ישראלית שצמחה מתוך סיפור חיים משפחתי מורכב ומטלטל. אחיה מת מפצעיו במלחמת ששת הימים, בעלה הראשון נפטר ממחלה כשהיה חייל בשירות חובה, ואביה נעלם במהלך העלייה מהונגריה. מתוך כל השכול והאובדן הזה צמחה אישה אופטימית, נמרצת וערכית בצורה בלתי רגילה, שלא נכנעת לשום דבר ומחזיקה בראייה מפוכחת

ומנוגדות מכל הצדדים הוחלט לעצור את החוק, והסוגיה הועברה על כל השלכותיה נותרה בעינה".

נס ירושלמי// עם השנים החל לשתף פעולה עם החוקר החרדי ד"ר אליעזר הין, שיתוף פעולה שהוליד שני ספרים וידידות עמוקה. "אנחנו עובדים כיום כזוג לכל דבר, והרעיון במחקרים שלנו הוא להביא את הקולות המקוריים מתוך העולם החרדי, במקום לכפות עליו תאוריות מבחוץ. בספרנו 'פרנסה משמיים' הראינו כיצד חלק מההתנהלות הכלכלית בבתים חרדיים מניחה ומביאה בחשבון ניסים כדי להתמודד עם הדחק והצרכים. הדיאלוג והגילוי המשותף בינינו, כחוקר חילוני וחוקר חרדי, הם משהו שאני בספק גדול אם היה יכול לצמוח לולא ירושלים".

מדד ירושלים// לאחרונה ערך במסגרת מכון ירושלים למחקרי מדיניות ספר מחקרי חדש בשם 'ירושלים, אזוהרת מסע: לעיין בנבכי העיר מתוך אהבה ודאגה

במגרש הביתי

סדר היום מתחיל מוקדם מאוד בבוקר, ומחולק בצורה קפדנית בין כתיבה, פגישות וזמן בית. "אני מתעורר בחמש וחצי. את השעות שבין חמש וחצי לתשע אני מקדיש לכתובה שדורשת ראש נקי, ורק אחר כך יוצא לפגישות ולקידום פרויקטים. משעה ארבע אני משתדל, אבל לא תמיד מצליח, לא לעשות שום דבר שקשור לעבודה, אלא להקדיש את הזמן לבית, למנוחה ולקריאה".

פלייליסט

"אני מסתדר מצוין עם מה שמשדרים בגלי צה"ל כל יום בארבע אחר הצהריים. אני יודע שהבחירה הזאת מוציאה אותי שייך לגיל שלי, אבל האמת היא שאני פשוט שייך לגיל שלי".

השבת שלי

"הייחוד של השבת אצלנו הוא קודם כול בכך שלא עובדים, ושכמעט אין שבתות שבהן לאה ואני נשארים לבד. הנכדים נמצאים אצלנו או שאנחנו נוסעים אליהם, וסביב שיש שבת תמיד כולנו או חלקנו נפגשים - בין אם בתל אביב, בהרצליה או אצלנו. הקשר המשפחתי החזק הזה מתקיים בראש ובראשונה הודות לאשתי".

צליירת לופט

"כשאני מסתכל על האנשים הצעירים שעבדתי איתם בממשלה ומחוצה לה לאורך 25 השנים האחרונות, אני נפעם. החבורה הזאת, שהכרתי כשהיו בני 20 או 30, התפתחה לאנשי מעשה רבי יכולות שמחויבים באופן עמוק לערכים. כשאני רואה איזה דור המשיך צמח לנו בתחומי המדיניות הציבורית והעשייה החברתית, אני מתמלא באופטימיות".

לפניו איתי

"מפחיד אותי שגם אחרי הבחירות יימשך המצב של השסע והקרע החברתי. אני חושש מאוד שאנחנו נמצאים ממש על גבול הקרע, וההמשכיות של המצב הזה היא הדבר שבאמת הכי מפחיד אותי".

לשאלה

"המשאלה הכי חשובה היא בריאות - לי, לזוגתי ולמשפחה. זה דבר שבגיל 40 אתה לא רואה ובגיל 50 אתה לא חושב עליו, אבל כשאתה בן 75 ומסביבך לכל אחד כבר יש משהו, אתה מבין שזה הכי חשוב. המשאלה השנייה שלי היא לאומית: שנחזור להיות חברה שמתנהל בה שיח ענייני, ולא שיח מחנאי".

כשאתה גל

"אני לא יודע מי האיש שאהיה בעוד כמה שנים, אבל אני מקווה שאהיה שלם איתו".

על החיים. זה גם הצירוף המיוחד שהגדיר את הבית שלנו. בזכותה הילדים שלנו גדלו להיות מעורבים, כאלה שיוודעים לחשוב ערכים ולחשוב פוליטיקה".

הנחת // שלושה ילדים, נמרוד (44), נועה (40) והדס (29) - שכולם העתיקו את חייהם למרכז הארץ. "כל הילדים שלי מתגוררים כיום בתל אביב, וזה חלק בלתי נפרד מההוויה של הורים בגיל שלי. למרות השורשים העמוקים שלי בירושלים, המעבר שלהם לתל אביב יוצר מציאות משפחתית חדשה ומפגש קבוע עם הקצב והחיים של המרכז".

אם זה לא היה המסלול // "תמיד חשבתי שאהיה אקדמאי, והרצון הזה המשיך לדגדג לי לאורך כל הדרך. ההשפעה של אבא שלי כאיש אקדמיה ליוותה אותי תמיד, ולכן כשיצאתי בגיל 69 מעולם העשייה היומיומית והניהול האנטרפרייזי, בחרתי לחזור למקורות ולהקדיש את זמני לעולם המחקר".

עולים

ומסיירים בהר הזיתים
סדרת סיורים מרתקת אל הסודות,
הסיפורים וההיסטוריה של הר הזיתים

סיורים מוזיקליים

סיורים לימי בין המצרים

מדריכים מומחים

ימי חמישי | 16:30 - 19:30

י' בתמוז 25.6 קול מן העבר - סיור מוזיקלי בהר הזיתים | יזהר פלורסהיים
כ"ד בתמוז 9.7 ניגון וגעגוע - סיור כיסופים בהר הזיתים | יוחאי גרינגליק
ב' באב 16.7 בעקבות המקובלים הקבורים בהר הזיתים | שרה ברנע

מגלי"ם

עיר דוד-ירושלים הקדומה

*6033

cityofdavid.org.il

חפשו בגוגל:

עולים להר הזיתים

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

צדיק גוזר

עמוד א': עדי דוד

לבקש ברכות לי ולמטופלות שלי. אחת הפעמים זכורה לי במיוחד. הייתה לי מטופלת שחיכתה שנים ארוכות לפרי בטן. טיפולים, אכזבות, תקוות ושוב אכזבות. הגעתי לרב וביקשתי את עזרתו. הוא הביט בי בחיוך ואמר: "דוקטור חנה, למה את מגיעה אליי? לך למרפאה ותעזרי לה, והקדוש ברוך הוא יהיה בעזרך". אבל אני לא ויתרתי. "הרב", אמרתי, "אני מבקשת שהרב יאמר שההיריון יגיע במהרה". הוא חייך שוב, והפעם השיב תשובה שנחרתה בזיכרוני: "את זה אני לא יכול להבטיח. תתפללי".

שנים לפני שעולם הרפואה העמיד לרשותנו את אמצעי ההדמיה המתקדמים של היום, התמודדנו עם הריונות שבהם נדבקו האימהות בנגיף ה־CMV. בימים ההם אי־הוודאות הייתה גדולה. נשים רבות חיו חודשים ארוכים בחדרה עצומה שמא ייוולד להן ילד בעל מום. אני זוכרת שהייתי מביאה לפני הרב שמות של נשים כאלה, והוא היה מתפלל עליהן ללא הרף. הקמנו יחד מעין קואליציית סנגוריה, אני במרפאה והוא בבית המדרש. אני עם הדופטון והבדיקות, והוא עם התפילות. בסופו של דבר, מההריונות מלאי הדאגה ההם נולד מה שאני מכנה עד היום "אלבום הילדים המתוקים". ילדים בריאים, מחייכים, רצים ומשחקים, שהזכירו לכולנו שהמציאות לא תמיד מצייתת לסטטיסטיקות הנוקשות.

היה זוג שלא נפקד במשך שנים, וביקשתי מהרב אליהו לברך אותם. והנה, בפגישה הבאה שלנו סיפר הרב שחלם כי עליהם לבצע בדיקה מסוימת שנשלחו לעשות זה מכבר אך טרם ביצעו. מסרתי זאת להם, בסיועו של הרב בורשטין, וחזקתי את הצורך לבצע את הבדיקה. הם התרגשו מאוד שהרב חלם עליהם, ביצעו את הבדיקה ואת הטיפול שאחריה, ובתוך חודשים ספורים נפקדו ומדי שנה חגגו לידה של ילד נוסף.

בלי קיצורי דרך, עם אופטימיות. אחד הזיכרונות החזקים שלי ממנו קשור דווקא ליום פטירתו. בתי הייתה אז בחדר לידה. האוויר היה טעון מהתרגשות. ואז, כמעט באותו רגע, נשמע בכיו הראשון של נכדי החדש, ובמקביל הגיעה ההודעה על פטירתו של הרב באותו זמן ובאותו בניין. קריאת אזהרה לכוהנים מצד אחד, ובכי של חיים חדשים מן הצד השני. מאז חלפו שנים. כשאני זקוקה לכוח, אני מוצאת את עצמי נוסעת לקברו. אולי מפני שאני מעדיפה לבקש תפילות מצדיק שהכרתי בחייו, מאדם שראיתי את ענוותנותו, את אהבת האדם שלו ואת שמחת החיים שלו. מה אני מחפשת שם? אני לא מחפשת קיצורי דרך או ניסים. אני מחפשת את אותה רוח של אופטימיות.

הרב מרדכי אליהו לימד אותי כמה חשוב להיות עם עין טובה על העולם, לחפש את נקודות הזכות, לעודד במקום לייאש. להגיד למטופלת "בעזרת ה' הכול יהיה בסדר", גם אם לא תמיד אני יודעת זאת בבטחה. כרופאה אני יודעת שלא כל טיפול מצליח, שלא כל תפילה נענית כפי שביקשנו ושלא כל חלום מתגשם. אבל אני יודעת גם יודעת שהחלמה והשיקום מבטיחים יותר אצל אנשים שמסרבים להיכנע לייאוש. זו לדעתי המורשת הגדולה ביותר שהשאיר אחריו הרב: היכולת למשוך תמיד קדימה, להאמין בטוב גם כשהוא נסתר, לזרוע תקווה גם כאשר השדה יבש, לזכור שכל עוד יש חיים יש אפשרות להתחלה חדשה. אנחנו ננצח. ●

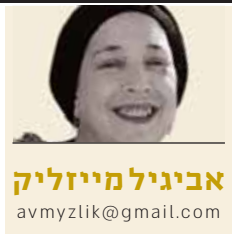
כוחה של עוגה. לפני שנים רבות טיפלתי באישה יקרה שביקשה להרות. במשך חודשים התאמתי לה טיפול הורמונלי ועשינו מעקב מוקפד של בדיקות דם ואולטרסאונד, אבל שוב ושוב הגיעה האכזבה בדמות בדיקה ביתית עם קו אחד בלבד. כמה היא רצתה, כמה אני רציתי. אבל ריבונו של עולם עדיין לא רצה. מה נתן לה את הכוח להמשיך בטיפולים? את זה גיליתי כששלחה לי תמונה של עוגת קצפת שחיכתה לה על שולחן המטבח בבית כשחזרה מהמרפאה. בעלה קנה לה עוגה אישית בהזמנה, ואת העוגה עיטרו המילים "אנחנו ננצח!".

הימים ימי הגירוש הקשים. אנחנו נמצאים בבית שלנו ביישוב נצרים, סביבנו אנשי אמונה המגביהים עוף, ובדיסק שמתנגן ברקע נשמע קולו הרך והמחויך של הרב אליהו זצ"ל. והוא חזר שוב ושוב על המילים "היה לא יהיה", "היה לא יהיה". ואני שואלת את בעלי, האם אכן אפשר לדעת שהיה לא יהיה, והוא עונה לי שיש צדיקים שגוזרים וריבונו של עולם מקיים. הלוואי, אני אומרת בליבי. הרי גם כשמפקד יוצא לקרב הוא אומר לחיילים הגיבורים "אנחנו ננצח" - וזה מביא אותם להילחם בגבורה, וגם מושך תפילות והשתדלות רוחנית ומעשית וזכויות לעם ישראל.

אבא אומר לא. ואכן, בשביל אלפי משפחות שעמדו מול מציאות מאיימת, היו המילים ההן של הרב אליהו זצ"ל מילים של תקווה. אנשים נאחזו בהן, התפללו לאורן, והאמינו בכל ליבם שהמהלך אכן ייעצר. גדולי ישראל לאורך הדורות לא רק פירשו את המציאות, אלא גם עיצבו אותה. כאשר מנהיג רוחני מביט בעולם, הוא מבטא את מה שהוא מאמין שצריך לקרות, את מה שהוא מתפלל עליו, את מה שהוא מבקש לעורר בלב העם שיאמין שיקרה. כאשר הרב אליהו אמר "היה לא תהיה" הוא ביקש לבטא אמונה עמוקה בכוחה של תפילה, בכוחה של תשובה וביכולתו של עם ישראל לשנות גזרות. ספר יונה כולו בנוי על הרעיון שגזרה אינה תמיד סוף פסוק. גם בתנ"ך וגם בדברי חז"ל אנו פוגשים שוב ושוב את האמונה שכוח רוחני יכול לשנות מהלכים שנראים בלתי נמנעים.

המושג "צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים" אינו הופך את הצדיק לבעל כוח עצמאי, אלא שהצדיק, מתוך דבקותו ברצון ה', מסוגל לעיתים לפעול ישועות גדולות. ועם כל זה, לפעמים אבא פשוט אומר "לא". משה רבנו ביקש להיכנס לארץ ולא נענה. דוד המלך התפלל על בנו והילד נפטר. אין לנו הבטחה שכל תפילה תתקבל בדיוק כפי שביקשנו. לאמונה הזאת יש שתי קומות: להתפלל כאילו הכול יכול להשתנות, ולקבל באהבה גם כאשר הכול נשאר כפי שהוא.

כשהרב חלם על מטופלים. יש אנשים שנוכחותם ממשיכה ללוות אותנו גם שנים לאחר פטירתם. בשבילי, הרב מרדכי אליהו הוא אחד מהם. זכיתי להכירו במשך שנים, להתייעץ איתו בנושאים רבים הקשורים לרפואה והלכה, ובעיקר לחוות מקרוב את האופטימיות האין־סופית שלו. כרופאת נשים וכמי שפוגשת מדי יום תקוות, חששות, אכזבות וניסים קטנים, למדתי ממנו שיעור חשוב על כוחן של אופטימיות ואמונה. לפעמים הייתי מגיעה אליו

הכי מוצלחת, הכי לבד

בחורה ברוכת כישרונות ויכולות זכתה גם בשידוך יוקרתי, אך בתוך זמן קצר עמדה על סף גירושין. ברגע האחרון זכתה להארה שהחזירה לה את הזוגיות וגם את עצמה

עד כמה המבט שלנו בורא מציאות. היא הסבירה לי שברגע שאני מחפשת רע - אני אמצא, ובשפע. אבל אם אתחיל לחפש טוב - גם המבט הטוב בורא מציאות וזו מציאות מופלאה! עבדתי קשה מאוד ביחד איתה כדי להבין שיש בתוכי התנשאות פנימית שבגללה אני בטוחה שאני יודעת הכי טוב, וכתוצאה מכך פסלתי ושללתי את כל מה שלא דומה לי. וברגע שניסיתי לראות את הטוב של בעלי, הוא פשוט התחיל להתגלות - וזה היה מדהים. היא לימדה אותי להניח בצד את מה שלא מוצא חן בעיניי ולהמתין. ואת יודעת מה הכי מדהים? שברגע שהנחתי לפגמים שלו, גם בעלי הניח להם והיה פחות צריך להפגין אותם. האווירה בבית נהייתה כל כך טובה ומקבלת ומאפשרת, ומה שיצא ממנו פשוט לא ייאמן. בזכותה גם למדתי לראות שיש בי המון גאווה ולעבוד עליה, וכתוצאה מכך אני הרבה יותר מאושרת. מי שמרגיש שהוא הכי טוב אולי יכול לחגוג את ניצחונו על האנושות, אבל הוא גם נשאר מאוד בודד... זכיתי לחיי נישואין של אחווה אמיתית ואני מודה לה' על כך מכל ליבי!"

שלוש שנים עברו. בן בכור נולד ועוד אחד בדרך, ואני מצאתי את עצמי במקום האחרון שבו חשבתי להיות - חולמת על גירושין. בעלי אולי היה מיוחד פעם, אבל איכשהו כל מה שהוא עשה לא מצא חן בעיניי. הדיבורים שהוא דיבר פשוט לא עניינו אותי ולא ראיתי בו עומק. מה שעניין אותו שעמם אותי וכן להפך, כשאני התלהבתי ממה שהוא הסתכל על זה בתימהון ופשוט לא הבין ממה אני עושה עניין. הכי מזעזע הוא שאפילו הצדיקות שלו, שבגללה כל כך רציתי את השידוך, נראתה לי כמו משהו שהוא עושה בעיקר כדי לרצות את הסביבה ולהיחשב מצליח, והרבה פחות בשביל עצמו."

לברוא טוב

"הנישואין שלנו כמעט נגמרו. גם אני וגם בעלי לא ראינו שום טוב זה בזה, והבית הפך להיות כמו שדה קרב, אומנם שקט אבל רעיל מאוד. אבל אז, לגודל הנס שלי, זכיתי לפגוש אישה מיוחדת שעושה שלום בית רק עם האישה ולא עם שני בני הזוג. והיא פתחה לי את העיניים, כפשוטו. ממנה למדתי

את הסיפור הבא סיפרה לי חברה יקרה, ומוסר ההשכל שבו ליווה אותי זמן רב באמת הנוקבת שבו: שנוזה לראות מעלת חברינו ולא חסרונם.

"זה יישמע לך אולי קצת שחצני, אבל תמיד הייתי בחורה חכמה עם אינטואיציות חזקות. מאז שהייתי ילדה ראיתי שיש לי כישרון להבין ולאבחן את הבנות מסביבי בזכות מבט מעמיק יותר מרוב האנשים. אומנם זו תכונה יפה וטובה שקיבלתי מה', אך תכונה זו גם גרמה לי לגאווה לא מבוטלת ולתחושה שאני תמיד צודקת. הרגשה שאני מצליחה לראות את מה שרוב האנשים לא רואים, וכתוצאה מזה התגבשה בתוכי תחושה לא ממש מודעת שאני חכמה, עמוקה ומבינה יותר מכולם.

מכיוון שהרגשתי שאני בחורה איכותית ומיוחדת שידרתי את זה לסביבה בעוצמה, ואכן זכיתי להתחתן עם בחור מיוחד במינו, לפחות לפי מה שאמרו לנו. בחור צדיק וברוך כישרונות שכולם גמרו עליו את ההלל, משהו שלא מוצאים בכל יום. כמובן שגם החתונה שלנו הייתה מיוחדת במינה, בהתאם.

סלס חצילים קלויים עם טחינה, סילאן ופסל

5-6 דקות

15 דקות
סלס קלוי

רצת קושי
קלה

אחד הסלטים האהובים עליי ביותר. הכי נפלא לעשות אותו עם חצילים מסוג בלאדי, הם רחבים מעט ונראים קצת כמו מניפת חצילים. אם לא השגתם לכו על חציל קל, מבריק ובעל צבע כהה. על החציל עצמו אפשר לפזר כל מה שאוהבים: אגוזים קלויים, פרוסות שקדים, צנוברים, חמוציות. חגיגה אמיתית שגונבת את ההצגה לשאר סלטי השבת שלי.

- לפסל:**

 - חצי חבילת בצליקוס, אלים
 - בלס
 - 3 כפות שקדים (טחונים)
 - פרוסים או סלסים, לא משה
 - באיזו צורה
 - 3 שני שם
 - ¼ כוס סלס
- חצי גרול:**

 - 4 כפות טחינה זולמית
 - 2 כפות סילאן
 - מיץ מלימון אחד
 - 3 כפות סלס
 - מלח ופלפל
 - אגוזי לוז קלויים וקצוצים
 - חופן חמוציות

קולים את החציל: מניחים רשת על להבת הגז הגדולה ביותר ומניחים עליה את החציל (אפשר גם בתנור בגריל, חשוב להפוך אותו לכל הצדדים). קולים את החציל עד שהוא נשרף מכל הצדדים ומתרכך. מסירים מהאש ומצננים. קולפים את כל הקליפה השחורה, אך משאירים את הגבעול. מעבירים לצלחת הגשה גדולה. פורסים את החציל לפרוסות, אך לא עד הסוף, לקבלת צורת מניפה.

מכינים את הפסטו: טוחנים במעבד מזון או בבלנדר ידני את כל החומרים עד לקבלת ממרח אחיד.

יוצקים על החציל את הטחינה, הסילאן, הלימון ושמן הזית ומתבלים במלח ופלפל. מטפטפים על הכול פסים של פסטו. מפזרים אגוזים קצוצים, חמוציות ומגשים במרכז השולחן.

צילום: שוטי סירקיס

תמיד נלחמנו כדי
לחבר יישובים לחשמל
היום אנחנו דואגים גם
להכנה לרכב חשמלי

גל ארבעים ושניים : פרסומי ישראל

אמנה
סטנדרט חדש בהתיישבות

www.home.amana.co.il

